

פרוטוקול מס' 208

מישיבת ועדת הפנים ואיכות הסביבה
ביום ג', כ"ט בתמוז תשל"ו - 27.7.76, שעה 08.30

נ כ ח ר :

חברי הוועדה: י. ארידור - יו"ר
י. בארי
א. גיבלבר
א. הרליץ
א. ורדיגר
א. יריב
ב. מואב
ד. קורן
ב. צ. קשת
י. תמיר

מוזמנים:

שר המשטרה ש. הלל
ש. רוזוליו - ספכ"ל המשטרה
נ/מ י. קרתי - משטרת ישראל
ח"כ מ. אולמרט
ח"כ מ. שחל

א. רם - הטלביזיה (בחלק מהישיבה)

מזכיר הוועדה:

י. ברזני

ר ש מ ה :

א. אדלר

סדר-היום:

המשך הדיון בבעיית סחיטת דמי
חסות.

היו"ר י. ארידור:

אני פותח את הישיבה.

בענין פרסומי פרוטוקולים של הישיבה:
ביום ששי האחרון התפרסם פרוטוקול ב"ידיעות אחרונות". זהו פרסום שני
מ"שיבות הוועדה בנושא הפרוטקסן. מי שרוצה לפרסם פרוטוקול - יכול
מלכתחילה לבקש שהישיבה תהיה פתוחה. עכ"פ, כדי להקשות על פרסום
פרוטוקולים בעתיד הוריתי למזכיר הוועדה לא להוציא שום פרוטוקול מן
הוועדה אלא לחבר הוועדה בלבד, או חבר כנסת הזכאי להשתתף בישיבותיה,
וזה אישית מהמזכיר לחבר הכנסת. ושנית - הוריתי לא להוציא פרוטוקולים
אלא לשר הנוגע בנושא, וגם זה אישית, והיינו לא לאנשי המשרד. (השר
יכול כמובן לעשות עם הפרוטוקול מה שהוא רוצה).

ובר שני: מטעם הטלביזיה יש בקשה לצלם
היום צילום שקט בישיבת הוועדה, ללא הקלטה. יש לכך אישור של יו"ר
הכנסת. אני מקווה שאין התנגדות בוועדה.

א. הרליץ:

יש לי התנגדות מוחלטת.

י. תמיר:

אני רוצה לבצל את ההזדמנות שהשר והמפכ"ל
נמצאים כאן: אתמול פורסמה ידיעה
ב"מעריב", מטעם עיריית בני-ברק, שהודיעה כי נאלצה לסגת מהריסת
מספר בתים שיש עליהם צווי הריסה של ביהמ"ש, משום שהמסטרה סירבה
לשתף פעולה. הייתכן?

א. הרליץ:

מה שנוגע לפרסום דיוני הוועדה: הייתי
מבקשת שנראה פעם את ההודעות-לעתונות
שמפרסמים המזכיר והיו"ר בתום כל ישיבה. אני לתומי חשבתי שההודעה
היא רשמית, בשם הוועדה, ולא כפי שנהוג - פרטים מה מסר חבר פלוני
ומה אמר חבר אלמוני. אני מציעה אפוא שנדון על מה שנמסר כהודעה
לעתונות מ"שיבות הוועדה. עד כמה שאני יודעת, נוהג כזה לא קיים
בו ועדות אחרות.

היו"ר י. ארידור:

מה שפורסם ברוב העתונים לא היה
ההודעה הרשמית של הוועדה. עכ"פ, חבר
שאיננו מעוניין שמשו מדבריו יתפרסם - צריך רק לבקש, והדברים לא
יפורסמו. דברים כאלה נהוגים גם גוועדות אחרות. למדתי זאת היטב
בוועדת העבודה.

א. הרליץ:

מה שנוגע לבקשת הטלביזיה לצלם כאן
היום - זאת איננה בקשה תמימה. פעם
כבר עשתה הטלביזיה "חרגיל", כשישבנו בבית מפעל-הפיס בת"א, ובאותה
טכניקה שהיא מצלמת ואיננה מקליטה - היא מושיבה אח"כ את יו"ר הוועדה
בדיוק באותו מקום בו ישב בעת הצילומים, ומקליטה אותו, וכך מופיע
היו"ר בסרט כשהוא מדבר. היום יושבים כאן אתנו שר המשטרה והמפכ"ל,
ואני מציעה לשקול אם כדאי שהוועדה תעסוק בנושא הפשיעה בצורה
ראויה ותיהפך לעוד הצגה ראווה ויעוד נושא שכולו מופנה כלפי
חוץ ולא כלפי הבעיה עצמה. עכ"פ, אני מתפלאה על יו"ר הוועדה שנתן
לכך אישור, ואני מבקשת לקיים על כך הצבעה. אני אישית לא אשתתף
בצילומים, ואעזוב את הישיבה כשיכנסו צלמי הטלביזיה. ומכל מקום,
אני שואלת: האם יו"ר הוועדה נועץ או שאל את שר המשטרה בענין זה?

היו"ר י. ארידור:

לא.

א. אולמרט:

ועדה של הכנסת איננה סניף של המשטרה, והרושם שקיבלתי עד כה מדברי חברי, כולל ח"כ הרליץ, הוא שהמשטרה איננה מעוניינת כל-כך לפתור את הנושא, אלא לסיים את הדיון במהירות. אני כשלעצמי אינני סבור שצילום שקט צריך למנוע את המשך הטיפול היעיל בנושא.

מה שנוגע למסירת דיווחים מדיוני הוועדה - אני רוצה למסור כהודעה אישית שמה שנוגע להדלפות מדיוני הוועדה כשלא הייתי בארץ - יש לי חשדות די מבוטאות מנין באו ההדלפות. לגבי הישיבה האחרונה, אני יכול לומר במידה מוחלטת של בטחון שעוד כמעט בטרם הסתיימה הישיבה - הודלפו דברים ע"י לשכת שר המשטרה. התקשרו אלי אישית עתונאים כחצי-שעה או שעה אחרי שהסתיימה הישיבה, ואמרו לי - - -

שר המשטרה:

התקשרו אתך, או אתה התקשרת אתם?

א. אולמרט:

התקשרו אלי. אני מוכן למסור זאת בתצהיר של שבעה ליו"ר הוועדה. התקשרו אלי עתונאים ואמרו: קיבלנו דיווח מפורט מלשכת שר המשטרה. אגב, הדיווח הזה כלל דברים שכלל לא היו בוועדה. אני מפנה לכך את תשומת לבך, לאור הדברים שהשמיעו אנשי המשטרה בישיבה הקודמת בענין הדלפות. ואני חוזר ואומר: פנו אלי נציגי עתונאים ביזמתם, וסיפרו שהם קיבלו טלפונים בהולים מלשכת שר המשטרה, תוך שהוסיפו אלי "ושפכו אש וגפרית עליך, או למרט". לא הייתי מעלה זאת היום, אבל לאור דבריה של ח"כ הרליץ אני סבור שראוי שנדע את העובדות.

היו"ר י. ארידור:

ענין ההדלפות איננו קשור בהחלטה בענין צילומי הטלביזיה.

י. תמיר:

לפני שבועיים פנו מהטלביזיה בבקשה לצלם את ישיבת הוועדה לביקורת המדינה, גם זה צילום שקט. הייתה פניה דומה מלשכת יו"ר הכנסת, ונתינתה לטלביזיה רשות מטעמן. צילמו את הישיבה עם מבקר המדינה, במשך כ-5 דקות. ב-12 בלילה הקרינו בטלביזיה את הישיבה - וראיון עם עקיבא נוף. בתמונה הראו את כל החברים, פרט ליו"ר הוועדה, וזה מתוך חשבון. אם יש אפוא קולגיאליות בין חברי הכנסת ובתוך סיעה - דבר כזה לא צריך היה לעבור עליו לסדר-היום.

היו"ר י. ארידור:

אם הוועדה תאשר את הצילומים - אינני יכול להיות אחראי להקרנות, אבל אני מצדי יכול לבקש שיצלמו את השולחן כולו, על כל היושבים סביבו.

ב.צ. קשת:

הבעיה היא אחרת. בנושא שאנו דנים בו - נושא הפרוטקשן - יש עמדות שונות. הטלביזיה מצלמת את כולנו יושבים סביב השולחן ומחייכים, ואח"כ לוקחים שני חברי כנסת ומראיינים אותם. לא דומה ראיון כזה בלי צילום-טלביזיה כזה, ובלעדיו. אולי צריך לבקש שאחרי הצילום לא תקיים הטלביזיה ראיונות אישיים, או שיו"ר הוועדה יסביר להם שיש דעות שונות וצריך להראות את כולן.

אני אינני רואה קשר בין שני הנושאים.

היו"ר י. ארידור:

שאלה לאינפורמציה: האם היתה זו
הטלביזיה שפנתה, או יו"ר הוועדה
או אחד מחבריה הם שפנו לטלביזיה?

שר המשטרה ש. הלל:

אני יכול לענות על השאלה, אבל אינני
חושב שהיא היתה במקומה. אני מתפלא
על השר ששאל אותה. אני מצדי, עד כמה שאוכל,
הוועדה הזאת אכן יצולמו בעתונות ובטלביזיה.

היו"ר י. ארידור:

אני חושב שדבריו של ח"כ יוסברו יותר
אם נדע מי היה היוזם של הרעיון
הגדול הזה, שאנחנו כאן צריכים להיות סטטיסטים.

שר המשטרה ש. הלל:

אני חושב שאין אסון בצילומים שקטים.
יחד עם זה, נכון שיתכן שיעשו בכתבה
כזאת שימוש לא הוגן. היות ואנחנו כאן נציגי סיעות, ויו"ר הסיעה
שלנו בוועדת הפנים טרם הגיע - אני מבקש לדחות את ההכרעה בענין זה
עד שיגיע.

ד. קורן:

אני מציע שנסכים לצילום, אבל יחד
עם זה היו"ר יעמיד תנאי מפורש
לטלביזיה: שלא תהיה עריכה והשמטת חלק מהנוכחים, בלי תוספות.

י. תמיר:

אינני מקבל את ההצעה הזאת.

היו"ר י. ארידור:

אם כך - אני מתנגד לצילומים. אני
מתנגד להסכמה ללא כל תנאי.

י. תמיר:

אני יכול רק לבקש שיצלמו כל אחד,
וישתדלו להקדין כל אחד. אני אינני

היו"ר י. ארידור:

אחראי לצילומי הטלביזיה.

אם אין הסכמה פה-אחד - אין צילומים.
זאת היתה החלטה של נשיאות הכנסת.

י. תמיר:

כל נושא מוכרע בוועדה ברוב קולות,
וכך נעשה גם הפעם.

היו"ר י. ארידור:

אם אין הגנה של יו"ר הוועדה על אחד
מחבריה - הוא לא יקבל תמיכה.

י. תמיר:

העובדה שכל ישיבה אנחנו פותחים
בדיונים מיותרים - מאפילה על הנושא
העיקרי. מה שמדאיג אותי הוא שאם לא יצלמו כאן בצורה מסודרת -

מ. שחל:

ועדת הפנים ואכות הסביבה
27.7.76

מ. שחל:

יקרינו את הדברים בצורה לא מסודרת, והציבור לא יבחין היכן נעשו הצילומים. אני מציע אפוא לאשר את הצילומים, בתוספת קומוניקט רשמי של הוועדה, על דעת הוועדה כולה, שיכלול סיכום פעולות הוועדה עד כה. היה כבר תקדים כזה בוועדת הכספים. ואז אפשר יהיה לנו לטלביזיה אח"כ בטענה אם תעשה "מטעמים" משלה מבלי לחת את הגירסה הרשמית של כל חברי הוועדה.

י. תמיר:

אני הצעתי אותו דבר: שיו"ר הוועדה יודיע לטלביזיה שדעת כל חברי הוועדה היא שמרשים להם לצלם בתנאי שלא ישמטו ולא יוסיפו אח"כ דברים.

היו"ר י. ארידור:

אני יכול להודיע לטלביזיה שזוהי פניית הוועדה. אבל לא אתייחס למה שלא נעשה בישיבת הוועדה.

א. הרליץ:

איננו נמצאים כאן בגלריה של "מדאם טוסו" ולא בקרקס. אנחנו מדברים כאן בנושא שהוא בנפש האומר. ומאחר שיש לכולנו נסיון עם הטלביזיה, שאין קשר בין הצילומים ובין מה שמוקרן אח"כ על המסך - אחת משתיים: או שנסכים לתנאי של ח"כ שחל, וגם היו"ר יקבל עליו את התנאי הזה וכך נודיע לטלביזיה, או שאני מכל מקום אצביע נגד הצילומים.

ב. צ. קשת:

אני מציע בזה לסיים את הדיון הזה. היו"ר שמע את כל הפקפוקים. הצלמים יצלמו, והיו"ר יגיד להם מה שיגיד, ובזה נגמור.

מ. שחל:

לזה אפשר להסכים.

היו"ר י. ארידור:

נקבל אפוא את הצעת ח"כ קשת, וכך נחליט.

לדיון שלפנינו: - בישיבה הקודמת נשאלו שאלות. אני רוצה להוסיף שאלה בענין הפשע המאורגן: להערכתך לא יכול להיות פשע של פרוטקשן שאיננו מאורגן. משום שפריצה אפשר לבצע ע"י שחמישה אנשים מתאספים יחד ומתכננים פריצה. אבל פרוטקשן מחייב חלוקת מקום לאיזורים; אי-אפשר ש-10 אנשים יסחטו מאותה חנות. כאן חייב להיות ארגון כלשהו.

שנית, בזמן האחרון נרצחו מספר אנשים, כולל בתוך בית-סוהר שאטה, כנראה על רקע של חשבונות של העולם-התחתון. ברור שזהו פרי של מתן הוראה של מישהו. כלומר, יש מישהו שנותן את ההוראה ויש מי שמבצע. כל אלה הם סממנים של פשע מאורגן. הייתי מבקש שהשר יענה גם על זה.

ש. רוזוליו:

אני מבקש להתייחס להגדרה של "פשע מאורגן". אני רוצה לומר מראש שהמשטרה נמצאת בענין זה בעולם קפקאי; היא משולה לרג באקווריום, שמניע את פיו - ואיש לא שומע. זה ארבע שנים אנחנו חוזרים וטוענים

ש. רוזוליו:

על הפשע המאורגן, גם ברו'חות של המשטרה שמובאים לידיעת כל חברי הכנסת וגם בכל החבטאות רשמית. אני מבקש אפוא להפסיק לנגח את המשטרה בדבר שאי-אפשר לנגח אותה בו.

המשטרה מעולם לא אמרה שהפשע איננו משתכלל. המשטרה גם לא אומרת שהפשע איננו תהליך של התארגנות. ההיפך הוא הנכון, והייתי יכול להביא ציטוטים הרבה. הפשע אכן משתכלל ומיתחכם, עבריינים נמצאים בשלבים אלה או אחרים של התארגנות, של שימוש בכלי-עזר, של אפשרות של שימוש בקשר אלחוטי וכו'. מזה שנים אחדות שהמשטרה בפירוש מביאה לידיעת הציבור את תהליך ההתפתחות של הפשע המודרני, כולל פשעי צווארון-לבן וכולל התארגנות לעבריינות בינלאומית. הדברים נאמרו והם כתובים, ואני מצטער מאד שאינני מצליח - עם כל ההתבטאויות הללו במשך שנים - להוריד אחת ולתמיד את הנימה הזאת כאילו אנחנו טוענים כל הזמן שאין שום דבר. זאת לא אמת.

דבר שני: ח"כ בארי קבע את הדבר, וכך הוא: המונח "Organized Crime" הוא מונח טכני. לצורך הדיבור בינינו אנחנו יכולים להחליט שאנחנו מתעלמים מן המונח הזה במשמעותו המקובלת בעולם.

א. אולמרט: מהי המשמעות המקובלת כפי שאתם מנינים אותה?

ש. רוזוליו:

מיד אניע לכך. כתוצאה מהתגברות הפשע בארה"ב מונחה בשעתו ועדה, ע"י הנשיא ג'ונסון, כשניקולס קצנבך היה שר המשפטים בארה"ב. הוועדה נקראה Presidential Committee on Crime, והיא עבדה זמן ארוך, ופרסמה דו"ח בן 7 כרכים, שאפשר לראותו גם בספרייה אצלנו ובאוניברסיטאות השונות. הדו"ח הזה מכסה את כל סוגי העבריינות בארה"ב, את ההשקפות השונות בנושא זה וכו' - דברים מורכבים ומסובכים מאד. בין היתר מדבר אחד הכרכים על פשע מאורגן - Organized Crime, או Syndicalized Crime, והוא מונה בו סימנים: א) התארגנות היררכית; ב) חדירה למוסדות השלטון בדרג של הסמכות המחוקקת, הסמכות המוציאה-לפועל, והרשות השופטת, ברמות פדרלית, מדינתית ומוניציפלית. אלה הם סממני-היסוד של פשע מאורגן, במשמעותו הטכנית. ומשטרת ישראל טוענת, כפי שהיא טוענת גם בעת, שבמשמעות הטכנית הזאת - במדינת ישראל עד כה צורה כזאת של עבריינות אינה קיימת.

הוועדה גם מונה ששה אבות-עבריינות שהם הגורמים הפוטנציאליים להתהוות פשע-סינדיקלי, ואלה הם: זנות, סחיטת דמי חסות, נמלים (במונח שהם קוראים לו "Waterfront"), סדרות-להלוואות ("Loansharking"), וסמים. משטרת ישראל, כפי שידוע - אני מקווה, ובוודאי ידוע לוועדת המשנה, מפני שאני עצמי הכנסתי אותה בנושא זה - מכוונת את הפעילות שלה בהתאם לאבות הנושא הזה. אינני רוצה להרחיב את כל את הדיבור. אבל אם רוצים - אפשר לדון בזה. חשובות לשאלות יש לנו.

לכן אני רוצה לחזור ולומר שלפעמים אינני מקיין כיצד, אחרי כל הדברים האלה ואחרי כל מה שנאמר כאן על סמך חומר מסוי ופומבי ופעמים שנעשים, וידועים שהם נעשים - כיצד זה אנחנו יושבים שוב ושוב ושוב לעצרי אותו דבר: מדוע המשטרה מכחישה, ומדוע איננה עושה?

ש. רוזוליו:

אדוני היושב-ראש וחברים נכבדים - זה פשוט לא כך; אני מצטער מאד. ואני מתעלם מכל מיני עקיצות, שאפשר לקחת אותן בחוש-הומור. אני רק מציע שאלה שאומרים לי לקחת אותן בחוש הומור - גם הם יקחו אותן כך. חוש-הומור צריך להיות דו-צדדי. אני פקיד, ואני מוגבל בהתבטאויותי, ואינני רוצה לומר דברים, משום שתפקידי מטיל עלי מגבלות, כפי שצריך להיות.

אני רוצה להתייחס להתפתחויות שהיו בעת האחרונה בנושא סד"ח. כתוצאה מהתפתחות מסויימת חלה יתר פתיחות להביא את ענייני סד"ח אל הפומבי. הדברים נובעים ממכלול שלם של עניינים שאינני רוצה לפרטם עכשיו: ירידה ברמת הרווחים ועליה בחופעה, וגם מעורבותם של אישי ציבור בתחילתה (אינני מדבר על מה שהיה אח"כ). בדגע שהדבר הזה היה - אמרתי את הדברים הבאים: משטרת ישראל עסקה כבר שנים בנושא זה, אבל היו לה קשיים, והעובדה היא שהרימון האומלל שנזרק בשעתו בנתניה היה תוצאה של פעילות בנושא זה. משטרת נתניה עסקה בסד"ח בבארנים, ואחר האנשים התנקם באחד מבעלי הבארנים וזרק שם רימון. משחלה התפנית הציבורית הזאת - התארגנו בצורה מרחיקת לכת לטיפול יותר נמרץ ויותר מסודר בכל הנושא הזה, ואני מוכרח לומר: עם תוצאות מרשימות. והעובדה שהמשטרה יושבת כאן עכשיו כאילו באים אליה עם אצבע מאשימה - רבותי, זוהי גרוטסקה, עם כל הכבוד.

לא אגיד אף מלה אחת על הדלפות, מפאת ההגבלות שיש עלי. אבל העובדה שהיה מה להדליף, שהיה שם "בשר", אומרת שהיו פעולות, מבצעים וממצאים. זוהי עובדה. מנין בא הדבר? תוצאה של מה זה? והנה, במקום שייאמר: היתה הערכת מצב שהתאימה את עצמה למציאות המשתנה, בחקבלו החלטות נכונות, ננקטו צעדים נכונים והתוצאה היא מרשימה - אומרים לנו שוב: אז מה זה? אז למה? אומרים לנו: למה אתם אומרים שהפסע לא משתכלל? - זה לא נכון. אומרים: למה אינכם עושים שום דבר? - גם זה לא נכון.

אני רוצה לומר שעם כל הכבוד, אני דוחה דחיה מוחלטת וחד-משמעית את המשתמע כאילו שום דבר לא נעשה, כאילו יושבת לה משטרת ישראל, בכל פעם שאומרים "הפסע משתכלל ומתארגן" היא אומרת: זה לא נכון - ולא עושה כלום, חוץ מזה שהיא חוזרת ואומרת "זה לא נכון". אין דבר רחוק יותר מן העובדות.

משטרת ישראל בחדשים האחרונים לא רק התארגנה אלא השקיעה סמון רב ואמצעים רבים, והקדישה כוח אדם רב, ולא ארבעה אנשים שנלחמים בפשע המאורגן. יש לנו דסק במודיעין במטה הארצי, המורכב מארבעה אנשים. הדסק במשרד החוץ, שעוסק בארה"ב, גם הוא איננו סונה אלף איש. אינני יכול להיכנס כאן לנושאים שחברי כנסת שיושבים כאן מבינים בהם יותר ממני. דסק של ארבעה אנשים - זוהי חוליה חזקה מאד. מי שמוזן רק ע"י ספרי בלשים וטלביזיה סבור אחרת. אבל דסק זהו גוף שקובע מדיניות, קובע קדימויות, מטיל מטלות לביצוע, מקבל דיווח, מנתח סיכומים, קובע על סמך הניתוח הזה עמדות וחוויות-דעת שמתורגמות להוראות מבצעיות. כך זה פועל, וכך זה מצליח. ולמי שיש ספקות בעניין זה - יקום ויסתכל בסטטיסטיקה המילולית של החדשים האחרונים, כמה משפטים, כמה פסקי-דין וגלויים היו בעניין זה. מה שהוא איננו יכול לדאוג זה את כמות המידע שיש לנו ואשר מתורגמת למשפטים ופסקי-דין כשהעניין יהיה בשל.

האם אתם סבורים שהעובדה הקשה שיש היום איום, ולפעמים גם ביצוע, על חייהם של עדים וטוכנים שלנו איננה תוצאה של כל הדבר הזה? למה מאיימים עליהם? משום שהקמנו אתם "מגעי מודיעין". וכי מהיכן נקבל את האינפורמציה? אצל מי נבקש אותה?

לצערי הרב - וזוהי תופעה ידועה, ולא רק אצלנו, ואמרתי זאת גם בפומבי בתכנית מסויימת בטלביזיה - אני צופה עליה בגל האלימות הכרוך במלחמתנו בסד"ח. משום שברור שזה יתפרץ בצורה אלימה בשלבים הראשונים של הפעולה. זה ברור, ואין דרך אחרת.

ש. רוזוליו:

ברשותכם אני רוצה להגיב על כמה דברים שנאמרו, אחרי שאמרת את הדברים הללו באופן כולל.

ח"כ שחל שאל מה עושה המשטרה בקשר לעבירות שהיא מגלה ושאינן שייכות לה. המשטרה מעבירה את האיןפורמצייה הרלבנטית לרשות שצריכה לפקח על כך. הוא הדין בעבירות מס-הכנסה, העלמות מס, עבירות מסחריות. הוא הדין גם בנושא שאתה התעניינת בו. אם דבר איננו בגדר של עבירה פלילית ביסודו, אלא הסדרים שצריך לראות מה הם, נוהלים שצריך לבדוק מה אתם, או שיש רשות אחרת למדינת ישראל שעוסק בכך באופן סטטוטורי - כמו מכס, מס-הכנסה וכו' - אנחנו מעבירים אליהם את המידע שבידינו. הדרכים הפתוחות בפני אותה רשות מוסדרות או בחוק או בתקנות, או בדרך אחרת.

נזרקה כאן אינסינוואציה לגבי השלושה שנעצרה וכאילו יד נעלמה "סידרה" את העניין.

א. אולמרט: אף אחד לא טען את זה. הרי סוכם שהם שוחררו ע"י ביהמ"ש.

א. גיבלבר: זה היה אחד הנימוקים החשובים שלך נגד המשטרה: שבלי לה אחד הם שוחררו.

א. אולמרט: אני לא אמרת את זה.

שר המשטרה ש. הלל: זה רק מעיד על האמינות שלך.

ש. רוזוליו: העובדות הן כדלקמן: מילה מסויימים נעצרה ע"י המשטרה מכוננית שהנוהגים בה נטעו מחוץ ומעבר לכל עבירות התנועה המקובלות, מעבר לכל כללי התנועה המקובלים במדינה. כשנעצרה המכוננית - היה מקום סביר להניח שהנוהגים בה או חלק מהם הם בגילופין, או לפחות לא הורו שפתותיהם מהטיפה-המרה (אני רוצה להיות זהיר בדברי). שנית: נמצא ברשותם אקדח. האנשים הובאו לתחנת המשטרה, התנהגו בצורה פרועה, והוחזקו עד למחרת בבוקר. במשך הלילה התברר שהאקדח מוחזק ברשיון. בזה אני מודיע את בעיית האקדח. היות והם התנגדו למעצר בצורה כזאת או אחרת, וחלקם דמויות טוברות למשטרה - ביקשה המשטרה להוציא נגדם צו מעצר, כדי להמשיך בחקירה ולבדוק את העניין על כל צדדיו. השופט לא הסכים. זה הכל.

א. אולמרט: היה ערעור של המשטרה?

ש. רוזוליו: ניסוחו של השופט היה כזה שלא סברנו שיש סיכוי כלשהו ללכת לערעור. וכידוע לך, ערעור על דבר כזה הוא ערעור של הפרדקליטות. כלומר, אנחנו צריכים לשכנע את הפרדקליטות ללכת לערעור. החומר שהיה בידינו וש היינו מוכנים להשתמש בו לצורך העניין הזה באותו רגע לא הצדיק הליכה לערעור על צו מעצר.

א. אולמרט: היה לכם חומר נוסף שלא השתמשתם בו?

27.7.76

ש. רוזולין:

את הערבות נתנה דמות ידועה מאד בת"א, שהרבה כבר נאמר ונכתב ונחשד סביבה, בצדק או שלא בצדק. הוא נתן את הערבות. אין במדינת ישראל שום תקנה או חוק הפוסלים אדם לבוא ולתת ערבות. אבל הרי כאן אנחנו נכנסים למצב פרדוקסלי: שאני מתוך החלטה שמיא בניגוד לרצוננו. זאת אפוא הפרשה "המסתורית" של שלושת האנשים שנעצרו.

על שאלת הפסע המאורגן כבר עניתי.

א. אולמרט:

לגבי הפסע המאורגן - ביקשתי לדעת אילו מבין המרכיבים של ההגדרה עפ"י המשטרה

קיימים כאן, לדעת המשטרה?

שר המשטרה ש. הלל:

על כך אענה אני.

ש. רוזולין:

נשאלתי ע"י היו"ר מדוע לא ננקטו צעדים קודם. הצעדים ננקטו.

היו"ר י. ארידור:

השאלה הייתה מה ההבדל בין הצעדים שננקטו לפני ההצעות של ח"כ אולמרט ושחל,

לבין אלה שננקטו לאחר מכן.

א. אולמרט:

הצוות של ארבעת האנשים מונה אחרי כן? הוא מונה ב-15.1.76.

ש. רוזולין:

כבר דיברתי על זה. גם אם הוא מונה אחרי כן - אז מה? אני מבקש מכם: אני פקיד ואתה חבר כנסת, אל תשים לי רגליים.

א. אולמרט:

אינני מבין את התשובה "ננקטו צעדים". אני מבין "ננקטו צעדים ספציפיים", אבל לא סתם "ננקטו צעדים". (לצערי נאלצתי לעזוב את הישיבה לכמה דקות, משום שהיו"ר קרא לי לענין אחר).

ש. רוזולין:

מעולם לא ברחתי מחשובה לשאלות. ח"כ אולמרט נאלץ לצאת מן החדר לכמה דקות, ולכן לא שמע את תשובתי בענין זה. עכ"פ, אין כאן מצב שלא ננקטו צעדים. הצעדים שננקטו על-ידינו היו הצעדים שהתחייבו והתאפשרו מן ההתפתחויות.

אינני מסכים לטענה שיש לנו עמדה

עקשנית להכחיש גילויים חמורים.

לשאלה של ח"כ אולמרט, שלא ייתכן

פרוטקשן בלי פסע מאורגן - כבר התייחסתי בתשובתי הראשית. אמרתי: אחד מאבות ההיווצרות של פסע מאורגן בטובנו הטכני הוא הד"ח. וזאת הסיבה מדוע ייחסנו את החשיבות שאנו מייחסים לעגתן שהנפלים וכו'. נכון שאי-אפשר לבצע פשעים כאלה מבלי להתארגן. אבל עצם הארגון עוד לא אומר הכל. גם בכייסות יש ארגון. גם כשאדם גונב ירקות ובשר - יש מי שצריך לקנות זאת, יש מי שצריך להוביל את הסחורה ויש מי שצריך לגייס את הכסף. בטובן זה - הדבר אולי "מאורגן". אבל "פסע סינדיקלי" זה דבר אחר. אם דיברתי בשעתו על השתכללות ועל תהליך התארגנות - לזה התכוונתי, ואמרתי זאת עוד לפני שלוש שנים. העובדה שפתאום מתברר לציבור שהדבר

ש. רוזוליו:

הזה קיים, והציבור בזדעזע - זאת עובדה. אבל הקו-רפרנט לענין זה איננו משטרת ישראל.

א. ורדיגר: זה משרד החינוך?

ש. רוזוליו:

לא. משטרת ישראל במודע אומרת את הדברים הללו מזה שלוש שנים. בטעות החיים בישראל - הדבר אולי לא כל-כך נשמע. פתאום זה מתפרץ, ואומרים: איפה הייתם.

א. יריב:

עוד באפריל 1974, כשהייתי שר התחבורה, אני זוכר ששלחת אלי מכתב.

ש. רוזוליו:

לפני כשנתיים הגשתי נייר-מודיעין על המצב בנמלים. תודה שהזכרת לי.

א. הרליץ:

מתי נכתבה סדרת המאמרים של רן כסלו?

נ/מ י. קרתי:

ב-1971.

י. תמיר:

ואז זילזלו בו.

ש. רוזוליו:

נשאלתי ע"י ח"כ בארי האם נעשו נסיונות להחדיר אנשים למערכת השיטה, לממשלה או למשטרה. למיטב ידיעתנו - לא. אם יש מקרה זה או אחר - הוא גלוי.

לשאלה של ח"כ תמיר. בדבר בניבת 400 כלי רכב: - 400 כלי הרכב רונם נמצאים, כידוע. יש בעת האחרונה תופעה - בגלל יוקר חלקי החילוף בפרט למודלים ישנים יותר - שחלק מהמכוניות הישנות נגנבות לצורך מה שהם קוראים "קניבליזציה": שימוש בחלפים. מדובר כאמור בדגמים שכבר לא מיוצרים, ושעבורם דרושים חלקי חילוף. התופעה קיימת; היא נמצאת במעקב. בחלק מהדברים מצליחים; בחלקם לא. בדרך כלל, כשמכונית נמצאת לאחר זמן שרופה - מסתבר שנלקחו גמנה חלקים אחרים, ואת היתר שרפו.

על משפחת נגאר ומשפחת דנוך כבר דובר.

אני רוצה להזכיר לכם שלפני כמה חדשים דקר עו"ד אחד בסכין את גלגלי המכונית של עו"ד אחר, והיה סיפור עצום שזה שי"ך לעולם-התחתון וסד"ח וכו'. ושוב עמדנו תחת מטר התקפות, עד שהתברר שזוהי שאלה של קנאה אישית, כפי שנקבע גם בבית-המשפט.

אני רוצה להגיד על מה שנאמר כאן בדבר רציחות והארגון שישנו כאילו מאחורי הנושאים של התערבות בעדויות וכו'. אני רוצה שוב להפנות אתכם להתבטאויות שלנו מלפני כשנה, כשאמרנו שאחת הבעיות הקשות שצוות היא התערבות בעדויות. ואני רוצה להזכיר בהקשר לזה שביצמטנו, ביחד עם משרד המשפטים, ביקשנו שינוי בחוק, חוק שאי-אפשר להעבירו, חוק שיאפשר דפוזיציה.

ועדת הפנים ואיכות הסביבה
27.7.76

אפשר להעביר אותו, בחיקון מסויים.

היו"ר י. ארידור:

אינני נכנס לפרטי העניין. יש לי דעות בעניין זה.

ש. רוזולין:

הבעיה של התערבות בעדויות לא נולדה במדינת ישראל. בעניין זה אנחנו מפגרים בכמה שנים אחרי העולם המערבי. אנחנו הולכים באותה דרך, ועושים אותן שגיאות.

היו"ר י. ארידור: כשיש התערבות בעדויות, כלומר: באדם ומשנה את עדותו, וזוהי עבירה פלילית, שעליה הוא בעוש - איזו פעולה יש אח"כ לתפוש את האנשים שגרמו לזה? כי הרי ברור שי אחראי לזה, מי הנהנה.

לא כל-כך ברור.

ש. רוזולין:

היו מקרים שהבאנו לדין.

נ/מ י. סרתי:

ויש גם מקרים שהאיש לא יגיד לך, כי הוא מפחד.

ש. רוזולין:

תוסיף לכך את כיבוד זכות השתיקה.

שר המשטרה ש. הלל:

היו"ר י. ארידור: אין זכות שתיקה לגבי עדות נגד אדם אחר. יש זכות שתיקה לגבי הפללה עצמית. ברגע שאדם נאשם על עבירה שלו - אין לו עוד זכות שתיקה לגבי אדם אחר. ואם המשטרה עו. היום כיבדה גם זכות שתיקה כזאת - אני מציע לה להפסיק לכבד אותה.

ברור שבכל מקרה אנחנו מנסים להתחקות אחר הדברים הללו. לא תמיד אנחנו מצליחים.

ש. רוזולין:

פעמים רבות הבאנו אנשים לדין.

קניית עדות בכסף, איומים וכו' - זה לא נעים לאוזן, אבל אלה דברים שקיימים. ובמקרה קיצוני - גם התנכלות לחיי אדם, כפי שקרה בשאטה. יש אפשרות לתאר את העניין. ובוודאי לא תאשימו אותי שאני מקטין במימדי הבעיה. אינני מקטין. אפשר לתאר זאת כאילו יושב מין "סטאר-צ'יימבר" של העולם-התחתון ומחליט את מי לחסל. ויש אפשרות לתאר את הבעיה כפי שהיא: שיושבים שלושה-אפצעה "פושטים" ואומרים: האיש הזה הלך נגדנו - נחסל אותו. אתם רוצים לריב? - אני לא אריב על זה. אתם רוצים שנתדיין על סמנטיקה? - בבקשה. לא צריך להפחית מערך הבעיה, אבל לא צריך גם לבנות מבנים שאינם קיימים - בית-דין עליון של העולם התחתון של מדינת ישראל. אין כל דבר כזה. אם נדבר עליו הרבה - הוא יהיה.

ו"בית-דין מחוזי" יש?

ב. מראב:

א. אולמרט:

בהקשר לזה: האם להערכתכם קיים מושג של מה שנקרא "רצח עפ"י הזמנה" - מה שנקרא "contract"? האם יש אנשים שאילו זיהיתם אותם - בוודאי הייתם מעמידים אותם לדין כאנשים שהתמחו בסוג מסויים של פיצוצים, מעשי רצח או הצתות על בסיס מקצועי, שתחום הפשיעה שלהם הוא ביצוע ללא מעורבות אישית אלא תמורת תשלום וכו'? והאם היית נוטה למשל לראות את הצח הזוג ימני כרצח מן הסוג הזה?

א. גיבלבר:

ח"כ אולמרט מסר בישיבה קודמת שמת'א הגיעו לירושלים "בוררים" של העולם התחתון לברר עניין בין קבוצות בירושלים. קראתי בעתון שהוזמנה בוררות מכאן לארה"ב. מה האמת בזה? מה ידוע למשטרה בעניינים מסוג זה ודומים להם? כשאמרת שאין "ביד עליון" - מתברר שמהו בכל זאת יש. מה יש?

מ. שחל:

האם יש למשטרה חשדות שיש מה שנקרא "עסקים לגיטימיים" הניזונים מכספים ממקורות בלתי-לגיטימיים? האם יש קשר בין עבירות כלכליות (ואני מדבר בעיקר על שוקים) לבין אנשים שמעורבים בהן, לפחות באמצעות חוליה מקשרת, משפחתית, בין עובד מסויים במדינה שהוא פקיד בכיר במועצה מסויימת לשירות, לבין אחיו שנמצא "on the payroll" של אותה אישיות שנזכרה (ואינני רוצה להזכיר שמות)?

ש. רוזוליו:

אני רוצה שניזוהר מלהשתמש במטבעות-לשון אפילו לצרכי סיווג דברים שאח"כ יש להם מושגים מעל ומעבר. כשאנחנו מדברים על "קונטראקט" - זהו מושג מאומץ, שאול, כמו "יום האדמה" שהוא מונח אש"י. אנחנו לוקחים את כל המונחים שלנו ממילון של אחרים, ומנסים אח"כ באופן תת-הכרתי לבנות על זה את התיאוריה המתאימה למונח. "קונטראקט" זה לשראש המאפייה יש-לו חוליה של הוצאה-להורג, והוא אומר: בוא איתה, הנה לך מעטפה סגורה, קח 5,000 דולר, היכנס למכונית, סע 400 מטרים בלי להסתכל ימינה ושמאלה, שם תפתח את המעטפה - ואני מחכה ממך לטלפון תוך 48 שעות. זהו "קונטראקט"; כשיש לראש המאפייה פאנל של 10 רוצחים, שמוזה הם מתפרנסים. תשאלו אותי אם יש "קונטראקטים" כאלה בארץ? אין. תשאלו אותי אם עבריינים יכולים ללכת לעבריין ולהגיד לו: תחסל את פלוני-אלמוני ואני אשלם לך? - יש.

שר המשטרה ש. הלל:

היחה פעם פריצה לקלריה, על אדם רי מכובד (המשפט נגמר לבסוף מחוסר הוכחות),

שלקח לו פורצים מקצועיים.

ש. רוזוליו:

אם תשאלו האם אפשר היום תמורת כסף לקחת פושע שיציה, ירצח ויניח לבנת-חבלה - אפשר. אבל אם תשאלו אותי אם יש מערכת משוכללת של פאנלים שמתוכם בוחרים אנשים אחרי החלטה וכו' - עדיין לא. אני מקווה שמשטרת ישראל תעמוד בפרץ, כמו שעמדה בעניין הנמלים ובעניינים אחרים, וזה לא יהיה גם בעתיד.

י. תמיר:

אם לא נעקור זאת בעוד מועד - זה יהיה.

ש. רוזוליו:

אני מסכים. וזאת האסטרטגיה שלנו. לא לחינם אנחנו נמצאים בנמלים ובשוקים, רח משום שזה נראה לנו. לא לחינם אנחנו מטפלים בזנות כפי שמטפלים.

ש. רוזוליו:

או בסד"ח, רק מפני שמישהו אמר לנו.

אינני יכול להתייחס לשאלה הספציפית של ח"כ שחל, מפני שהיא תיכנס לחחום אינפורמטיבי שאינני מבוסס בו די הצורך.

ח"כ ורדיגר שאל על התנהגות המשטרה בעת הפגנה על כביש מסויים וכו'. זה לא נוגע לכאן. כאן אנחנו מדברים על סד"ח.

א. ורדיגר:

הזכרתי את זה כשדיברו על שחרור בערבות. אז אמרתי: אחרים לא שוחררו.

ש. רוזוליו:

לסיכום אני רוצה לומר: אני מצטער אם מישהו חושב שיש כאן בכלל שתי דעות, שהציבור או נציגיו באים למשטרה ואומרים לה כך-וכך, ואילו המשטרה אומרת: זה לא שום דבר. זוהי טעות בסיסית בהתייחסות לענין כולו. יכולים לשאול למה לא עושים יותר או למה לא עושים אחרת, או למה לא עשינו קודם, ואז זאת שאלה של הערכה. יש ועדת משנה של ועדת הפנים, שיוועץ לפני-ולפנים לא רק את המעשים כפי שהם נעשים אלא את המחשבות שיש לנו, את ההתארגנויות כפי שאנחנו מתארגנים. לוועדה הזאת יש לפעמים ביקורת קשה מאד, אבל אני שמח לומר לכם שהיא איננה בדעה כזאת שעלתה כאילו מן האווירה כאן.

בעבר מצאנו חסיד לא רק אוזן קשבת בוועדת הפנים, אלא גם בימה שבה יכולנו להחליף דעות ולקבל סיוע, הבנה וגיבוי, לא רק ביקורת. אין לי צל של ספק שאין שום סיבה שהדבר הזה לא יהיה גם בעתיד. תודה רבה.

ב. מואב:

כשהתחיל הדיון בהצעות לסה"י בנושא סד"ח, היו לי ציפיות משלי, שנבעו בעיקר מן היחסים הטובים, ההדוקים וההוגנים ששררו בין הוועדה והמשטרה. אני האמנתי שאפשר יהיה לנצל את הדיון הזה לא בצורה הקונבנציונלית, שנעלה את הנושא, נשמע את תשובת המשטרה ונסיק מסקנות ובוזה הענין יסתיים עד שתעלה שוב הצעה לסה"י בכנסת. הציפיות שלי היו מעבר לכך. אני האמנתי שהוועדה, לאור שיחוף הפעולה שהיה לה עם המשטרה, תוכל להיות גורם במושגים שוועדות חקירה של הקונגרס האמריקאי רגילות להם כשהן דנות בנושא של פשע מאורגן למשל (ושם יש פשע מאורגן). האמנתי שאפשר יהיה להביא לוועדה מה שהמשטרה לא היתה מסוגלת לגלות בעצמה, דהיינו להביא אנשים שיהיו מוכנים למסור אינפורמציה כללית ראשונית, שאולי היתה עוזרת למשטרה בעבודתה.

לצערי, לא נתמלאו ציפיותי, וזה נובע מכמה תקריות שאני מצטער עליהן. אלמלא ההדלפות - ייתכן מאד שהאינפורמציה שהייתה מקבלים מהמשטרה, ואולי גם מהציבור, היתה שונה, ואולי כדאי באמת שנקדיש לכך פעם דיון מיוחד. הדבר קשור בשאלה של הצורה החסויה שבאמצעותה נאספת אינפורמציה מהסוג הקשור בסד"ח.

האם יש גורם ממלכתי אשר מבטיח לעדים חסינות, המבטיח להם שהמידע יהיה חסוי בצורה כזאת שהם לא ייפגעו בגופם? האם המשטרה מפרטמת זאת בין מוסרי האינפורמציה הפוטנציאליים? ומה היא מבטיחה להם כדי להביא למסירת אינפורמציה בצורה יותר טובה משיש עד היום? מה עושה המשטרה בענין זה? כאמור, אני האמנתי שהוועדה תוכל לעשות זאת. לצערי זה לא התממש.

ב. מואב:

אני מסכים שהמושג "פשע מאורגן" הוא ענין סמנטי וקשור ברמת הארגון. עקרונית אני מסכים לכך. מה שנוגע ל"משפטים" - בין אם זה "ביד עליון" או "ביט" ש מחוזי" של העולם התחתון - לפי מיטב האינפורמציה שבידי, שלא שמעתי לה הכחשה נמרצת, קיימים בחי-דין כאלה.

מי ממנה אותם? לשכת עורכי-הדין?

י. בארי:

בהסכמה של קבוצות מאורגנות.

ב. מואב:

יש ארצות שבהן קיימת רמה יותר גבוהה של פשע מאורגן. גם לעולם-התחתון שלנו יש קשרים עם קבוצות כאלה בחו"ל. למשל: בענף הסמים. היות ומדינת ישראל נמצאת במצב גיאוגרפי מסויים, היא משמשת מקור להברחת סמים, ויש שותפים ישראלים בכנופיות בינלאומיות כאלה. היות ומדובר כאן בסכומי כסף עצומים - הייתי מבקש לדעת באיזו מידה קיימים קשרים בין הקבוצות המאורגנות או החצי-מאורגנות בישראל, לבין קבוצות בינלאומיות, אם זה בארה"ב או באירופה?

ושאלה אחרונה: האם העליה החדשה בשנים האחרונות שינתה בצורה כלשהי את התמונה הזאת של קבוצות מאורגנות לפשיעה, אם זה בעניינים של זיופים או בנושאים אחרים?

באחד משידורי החדשות פירטמה המשטרה הודעה על חשודים שנתפשו בזיוף. הצורה שבה נמסרה ההודעה פגעה בי קשות, ולא רק בי: המשטרה מסרה את שמות החדושים - - -

זה היה בבית-המשפט?

ש. רוזולין:

זה היה בעת הארכת מעצרים של החשודים בבית"ש, ששם אתה צריך למסור באופן פומבי את שמות האנשים. אנחנו תמיד חוזרים לאותה בעיה.

שר המשטרה ש. הלל:

המפכ"ל ושר המשטרה יודעים כמה מדובר. כל מי שמע - נודעזע מעצם הצירוף של מספר רב של שמות שהסיומת של כולם גרוזינית.

ב. מואב:

נכון. נתפסו 10 אנשים עם שמות כאלה, הלכו לבית"ש, וביקשו הארכת מעצרים, ושם מתפרסמים השמות. מה אפשר לעשות?

שר המשטרה ש. הלל:

אם אי-אפשר היה למנוע זאת - אני רוצה רק להביע את הרגשתי. אם ניתן למנוע זאת - צריך לעשות הכל כדי למנוע זאת.

ב. מואב:

צריך רק לקבל את הצעת החוק שלא לפרסם שמו של עציר. היא מונחת בכנסת כבר זמן רב.

י. בארי:

ב. מואב:
כמה מבין אנשי המשטרה הורשעו, הושעו
או הועמדו לדין בשנה או בשנתיים?
האחרונות בגלל קשרים עם פושעים?

א. גיבלבר:
גם אני מאוכזב מאד מן הדיון בנושא
הקונקרטי שהוא טיפולה של המשטרה בנושא
טר'ח והפשע בישראל. יצא שהויכוח הוא עקרוני, כאילו המשטרה מחפה, או
איננה מגלה, או מזלזלת, או מקטינה במימדי התופעות הללו ובחומרתן,
ואילו ועדת הפנים או חברי הכנסת באים למשטרה בטענות על כך. ולא כן
הדבר.

אני הייתי עד לדיון בכנסת על פעולות
המשטרה. לא השתתפתי בדיון, כי ישבתי-ראש באותה ישיבה, אבל שמעתי
דיון כמעט לא מאוזן מכיוון ההערכה שהיתה כלפי המשטרה. והדיון הזה
התקיים רק לפני חודש ימים. מכאן ועד ליחס שגילו מספר חברי כנסת
בוועדה ובעתונות - הדרך רחוקה. יצא כאילו הענין איננו בפשע, אלא
במשטרה. כל הזמן חשבתי שאנחנו מבררים את הבעיות הקשות שיש למשטרה
עם הפשע, בתי-הסוהר והחשודים החפים מפשע, ואנחנו רוצים להגיע
למחשבה משותפת והצעות קונקרטיות שיכולות לעזור למשטרה. ואילו כאן
קרה דבר הפוך, ואני מאוכזב מכך מאד.

אינני חושב שהוועדה לא צריכה לבקר את
המשטרה. הייתי רוצה להיות מודרך בענין זה ע"י ועדת המשנה. היא
יודעת יותר, ואני סומך עליה. אילו ועדת המשנה היתה קוראת את המשטרה
לדין בפני מליאת הוועדה - הייתי מתייחס לכך בכבוד. אבל לא כך הדבר.

קרו מספר מקרים, שהם עצמם מהווים ביקורת
קשה על הציבור בכלל ועל המשטרה בפרט. אם בזרק רימון בנתניה, ואם
אחרי זה היתה שריפה במלון "פארק" בנתניה, שעדיין לא הגיעו לכלל
גילוי - - -

ש. רוזוליו:
שני הדברים גלויים.

א. גיבלבר:
ואם הדבר הולך ומתפשט; אם היה שוד על
מטה המשטרה - כל הדברים הללו מביאים
לביקורת על המשטרה ועל החברה, בין אם נתגלו ובין אם לא נתגלו, ובפרט
שיש שורה של מקרי רצח שעדיין לא פוענחו. אנחנו צריכים אפוא לברר את
הדברים האלה. אין לנו משטרה אחרת, טובה יותר ממשטרת ישראל. אנחנו
יכולים לבקר אותה - אבל לא בפומבי.

א. אשלמרט:
למה לא בפומבי?

א. גיבלבר:
כי בוועדת הפנים אין מבררים דברים
בפומבי. זאת דעתי, כחבר ועדת הפנים
שיש לו מגע עם משטרת ישראל שמביאה לפניו דברים. במצב זה, כשאני
יכול לבקר אותה בפנים - אינני רוצה לבקר אותה בחוץ, ואינני מנצל
את המידע שאני מקבל בוועדת הפנים לביקורת על המשטרה בחוץ. כאן
אנחנו מבררים דברים כדי לתקן אותם. צריכה אפוא להיות ביקורת בוועדת
הפנים, אבל הביקורת בוועדת הפנים צריכה להיות חסויה, אלא אם הוועדה
מחליטה שהיא יוצאת בביקורת פומבית על המשטרה, אבל זאת צריכה
להינתן החלטה של הוועדה, על דעת הוועדה, ולא מה שהיה עד עכשיו. אחרי
היחסים משתבשים, ואיננו עוזרים לענין.

ועדת הפנים ואיכות הסביבה
27.7.76

א. גיבלבר:

היינו עדים כאן לפנייה של לשכת עוה"ד
שנגן על חשודים ונציל אותם מידי משטרת ישראל, ונקשה על המשטרה.

א. אולמרט:

איפה הייתה פנייה כזאת?

ב.צ. קשת:

שנקל על עורכי-הדין, אבל לא שנקשה על
המשטרה.

א. גיבלבר:

שנקל על עורכי-הדין, ונקשה על המשטרה.
האחר עומד מול השני. הם נימקו זאת
בזכותו של אדם להיות זכאי כל זמן שלא נמצא אשם, ואז יש לו רשות
לשתוק, ואילו המשטרה איננה אומרת לו שיש לו זכות לשתוק, ואז צריך
לברוא מיד עורך-הדין ולהזהיר את החשוד שלא ידבר. אילו היה מצב אחר
בחברה הישראלית - הייתי נוטה לכך מאד. כי אינני רוצה שאפילו אחד
מאלף זכאים יורשע או יסבול בגלל אלף רשעים. אבל במצבה הנוכחי של
המשטרה, במצבה זה של החברה, כשהפשע גובר - אני מגביל את עצמי
ואומר: זה דבר יפה; אבל אם זהו המצב, ולכך צריך להוסיף שיש גם
מחבלים, שגם להם יש עורכי-דין, שעליהם אינני סומך - צריך להתחשב
במשטרה.

היו"ר י. ארידור:

זה לא חל על מחבלים. לגבי מחבלים יש
כללים אחרים.

שר המשטרה ש. הלל:

זה חל, ועוד איד.

א. גיבלבר:

בבידור שלנו הייתי רוצה לשמוע הצעות
גם ממשטרת ישראל. כוחה של המשטרה מוגבל,
הציד מוגבל, החקן והחקציב קוצצו. והייתי רוצה לדעת מה אפשר לעשות
בתחום החקיקה - כי לכך אנחנו יושבים כאן.

הנה, המקרה של השופט שהחליט לשחרר בערבות
אותם שלושת עצורים. מדוע זה קורה? אולי יש אפשרות להבטיח משהו
בחוק, להחמיר בעונשים? אינני שומע הצעות כאלה מצד המשטרה. הם רק
מתגוננים מפני הצעותיהם של עורכי-הדין, אבל לא שמעתי הצעות מפורשות
בענין זה. מה מפי משטרת ישראל, כדי להתגבר על הפשע, גם במה שנוגע
לכוח אדם, גם במה שנוגע לצידור, וגם במה שנוגע לחקיקה.

ב.צ. קשת:

אני רואה את הענין כרציני ביותר. בפרט
שאני קשור בו כיו"ר ועדת המשנה. צר לי
שוועדת המשנה לא עושה מלאכה מלאה, וזה מכמה סיבות. ראשית, חברי
הוועדה עסוקים בכל מיני ועדות חשובות אחרות, וקשה לכנסם וכו'. אנחנו
עושים עבודה, אבל לא במידה שהייתי רוצה.

מן היום הראשון בו כונסה ועדת המשנה
שמתי לי למטרה לראות את הוועדה כוועדה הלומדת את בעיותיה של המשטרה,
ולא כוועדת חקירה. חברים יכולים להיות מרוצים מכך או לא מרוצים -
אבל זאת הייתה מטרתה והעדה: ללמוד את בעיות המשטרה, ואחרי הלימוד -
שהיה לא רק בישיבות ועדת המשנה ובפגישות רבות שלנו אלא גם בהעניינותם
של החברים ואיו"ר בפגישות אישיות וכו' - צריך היה להגיע למסקנה.

ב.צ. קשה:

והמסקנה שאני הגעתי אליה היא שהגוף הזה הוא חיובי.

א. אולמרט:

גם אני אמרתי את זה.

ב.צ. קשה:

זאת המסקנה שלי, שנגעתי אליה לאחר לימוד ולא לאחר חקירות. זאת נקודת המוצא שלי בכל הנוגע לטיפול וליחס שלי אל בעיותיה של משטרת ישראל. אני מוכן לטרוף את המשטרה בגלל גילויי המכות. ושר המשטרה, המפק"ל והקציבים הנוגעים בדבר יודעים את עמדותי בענין זה. אני כועס על כל גילוי של מחולצ'יק זה או אחר. אבל הגישה שלי ביסודה היא שהגוף הזה הוא חיובי, ובגלל זה אני עושה הכל כדי לעזור למשטרת ישראל. ולכן שומעים במליאת הכנסת באומים חיוביים של אנשי אופוזיציה כלפי המשטרה. המשטרה היא המשרד היחיד הזוכה מפעם לפעם לסיכום משותף של הבית, דבר שאף משרד ממשלתי אחר לא זוכה לו. זה במידה רבה משום שהקימו את ועדת המשנה, שלמדה, ולא חקרה.

(צלמי הטלביזיה נכנסים
לחדר הוועדה)

כשמדובר על פעילות לא מספקת של המשטרה, יכולות להיות כאן שתי גישות: או שהמשטרה איננה פועלת משום שאיננה מסוגלת, איננה ראויה ואיננה יכולה; או מפני שהציבור לא נתן לה כלים מספיקים כדי להתגבר על הקשיים. זאת הנקודה. אני הגעתי לכלל מסקנה שבאותם התפקידים שאנחנו מטילים על המשטרה - איננו נותנים לה כלים מספיקים כדי שתוכל להתגבר על אותם תפקידים. לכן אני דורש הגברת הכלים, הגברת כוח האדם וכו'. כשמדובר על כך שהמשטרה איננה מספקת במידה מספקת על בעיות החניה בערים וכו' - אני מחפש את הפתרון בהקמת גוף מיוחד שיטפל בזה, כי לדעתי המשטרה איננה מסוגלת לכך, כי לא נתנו לה את הכלים המספיקים, ואני רוצה שהיא תטפל בדברים יותר חשובים. כשאני מאשים את המשטרה שאיננה מטפלת בנקיון בערים ואיננה עושה דו"חות מספיק - אני יכול להגיד: אינכם עושים כי אינכם יכולים לטפל בזה. אני טוען שהמשטרה איננה מסוגלת משום שלא נתתי לה את הכלים הדרושים, ולכן אני מחפש את הפתרון בהקמת גוף מיוחד לכך, כדי לשחרר את המשטרה לתפקידים גדולים יותר, אם אינני נותן לה את הכלים הדרושים כדי לעשות הכל.

לכן מצער אותי כשאנחנו מעלים הצעות לסדר היום ושוכחים את הפרופורציה של הבעיה, ועוברים לדברים שהם שוליים. והדברים השוליים מבחינתי הם שניים: "אני אמרתי", "אתה אמרת", הוא פלט מלה, אני עניתי לו - וזה הופך לעיקר; וכשאנחנו נכנסים לויכוח אקדמאי אם יש פשע מאורגן במדינה או לא. אנחנו מתווכחים על כך כבר שנים, מנהלים ויכוח יסודי ומעמיק מה זה פשע מאורגן ומה זה קונטראקט וכו' וכו'. רבותי, אניד לכם את האמת: אותי הדבר הזה לא כל-כך מעניין. אותי מעניין האם המפק"ל ושר המשטרה והקצונה הבכירה של המשטרה חושבים כמוני על הפשע ההולך ומעמיק בארץ הזאת, או לא. אם הם חושבים כמוני - מה חשובה ההגדרה אם זה נקרא כך או נקרא אחרת? אותי מעניין כיצד התארגן המשטרה היום בבתי-הסוהר כדי שלא ירצחו בהם אנשים בגלל עשיית חשבונות. ואני מדבר על מעשים שקורים. והעובדה ששלושה ניצלו ממחט - זהו מקרה; פשוט עוד לא גמרו את המלאכה, אבל פסק-דינם נחרץ.

היור' י. ארידור:

אני רוצה למסור לאנשי צוות הטלביזיה פניה של הוועדה: הוועדה אישרה את פרסום הצילומים השקטים, אבל היא תובעת שהצילומים ייעשו, לגבי כל הנוכחים

ועדת הפנים ואיכות הסביבה
27.7.76

היו"ר י. ארידור:

בישיבה, ושלא ייגרע חלקו של מישהו מהנוכחים בעת שיזור הצילומים הללו.

א. רם: איננו יכולים להתחייב לכך.

היו"ר י. ארידור: זאת תביעה של הוועדה.

א. רם: אם כך - איננו יכולים לצלם.

היו"ר י. ארידור: אין כאן ענין של מדידה מדוייקת, אבל שלא תהיה הרגשה לא נוחה אצל מישהו מהנוכחים.

א. רם: במצב כזה אני מעדיף שלא לצלם, ולהסתפק אח"כ בשני ראיונות. פשוט אינני יכול להתחייב.

י. בארי: להשתדל אפשר?

היו"ר י. ארידור: אינני יכול לבקש הבטחה, ואני יודע שזה לא בסמכותך. אבל זאת הייתה פניה של הוועדה.

א. רם: אתם רשאים להחליט כך, אבל גם אם זה בסמכותי - אינני יכול להתחייב, ואני מעדיף שלא לצלם, אלא להסתפק בשני ראיונות בלבד.

א. אולמרט: זה יותר גרוע. כי יראו בזה קונספירציה עם חברי הוועדה.

ב. צ. קשת: לפני שבוע צילמתם אחת הוועדות, אבל את היו"ר שלה לא הראיתם, ואיננו רוצים שהפעם יקרה אותו דבר.

א. רם: הרי אין כאן דיון על הטלביזיה. אני מצטער. אני מציע אפוא שלא נצלם.

היו"ר י. ארידור: דנו על כך, והיא הייתה דעת הוועדה: שהוועדה מאשרת צילומים שקטים סביב השולחן, היא רק תובעת שלא השידור.

מ. שחל: אני מציע שהטלביזיה חרשום לפני את בקשת הוועדה.

ועדת הפנים ואיכות הסביבה
27.7.76

אני מציע שהטלביזיה תצלם, ואילו לגבי הזמנה ע"י הוועדה פעם נוספת - נראה לפי התוצאות.

א. גיבלבר:

אני מציע שנרשום לפנינו את דבריו של ח"כ גיבלבר, ואתם יכולים לצלם.

היור' י. ארידור:

אני רוצה לסיים בפניה לוועדת הפנים: הייתי רוצה מאד שוועדת הפנים תמשיך

ב.צ. קשת:

ממסורת שלה ביחסים עם משרד המשטרה ועם המשטרה. פשאני מנתח מה קרה, אני רואה שהכל דברים שוליים שאין להם חשיבות ביחס היסודי לענייני המשטרה. ולכן הייתי שמח מאד אילו מכל הצדדים היו מוותרים על נימות שאפשר לוותר עליהן, ואז היינו יכולים לטפל בדברים אלה בדרך שבה טיפלנו בהן קודם, אולי בדרך טובה יותר. אולי צריך להחליף את ועדת המשנה או להטיל עליה תפקידים נוספים - אינני יודע. אבל צריך להוציא מהדיונים אותם הדברים השוליים אשר מעכירים את האוירה שציינה כל-כך את עבודתנו עד כה.

אני רואה לנכון להפנות את תשומת לבם של השר ושל חברי הוועדה לדברים שאמרתי

א. אולמרט:

ב-24.12.75 בדיון במליאת הכנסת. בין היתר אמרתי מה עשתה המשטרה ומה אין היא עושה, ואמרתי: אדוני שר המשטרה, נדמה לי שלפעמים דווקא בסיעות האופוזיציה בליכוד יש לא פעם יותר הבנה לקושי בפעולת המשטרה מאשר בסיעות הקואליציה, ואינני צריך לפרט מה עושים חברי הכנסת מסיעות האופוזיציה. יחד עם זה, מתחתי גם ביקורת על דברים.

אז מה קרה מדצמבר עד יולי?

ב.צ. קשת:

לא קרה דבר. באותו דיון אמרתי את כל אותם הדברים שאמרתי מאז ועד היום, באופן

א. אולמרט:

מהותי לא חידשתי מאז דבר. את כל נושא הסד"ח לגוניהם פירטתי גם אז, וזה הפיק מרגליות מפיו של שר המשטרה, ואני ממש גאה בתגובתו של אז: "אני יכול לתת ציון לשבח לח"כ אולמרט על עבודת המחקר שעשה", וכו'. זאת הייתה הנימה, כשבדברי גם אז היו כלולים דברי ביקורת חמורים על המשטרה, בצד ההבנה לקשייה.

אני חושב שמהו נשתנה ברגישות של המשטרה, ביכולתה לספוג ביקורת מאז ועד היום, אולי בגלל הביקורת שנשמעה עליה מאז ועד היום, הם איבדו את העשחונות, ובמקום לענות על בעיות - התחילו "לעלות" על חברי הכנסת.

לא שמתי לי למטרה לנגח את המשטרה. גם המפכ"ל וגם השר יודעים שלא זו כוונתי. יש להם הוכחות מספיקות להניח את זה.

שאלת קיומו או אי-קיומו של פשע מאורגן איננה ענין סמנטי בלבד. לדעתי ההסכמה או אי-ההסכמה למערכת של הגדרות מסוימות מכתיבה גם היערכות מסוימת, זו או אחרת, מצד המשטרה. אם מניחים שבמערכת הפשע-המאורגן קיימים למשל בחי-דין מסויימים, עם "קונטראקט" או בלעדי, ואם יש אנשים שהתמחו בשיטות מסויימות של ביצוע (ולדעתי זה קיים) - זה מחייב היערכות אחרת.

א. אולמרט:
אלא שאני חושב שאלה הם אנשים מקצועיים, עם כללי התנהגות וכו', בניגוד למה שאתה טבור. ואם זה כך - זה מכתוב היערכות מסוימת של המשטרה, שונה מן היערכות שהמפכ"ל חושב עליה. זאת דעתי. ואין זה משום שאני רוצה להתווכח עם שר המשטרה ולנגח את המשטרה על קוצה של הגדרה. ואני חולק על שהמפכ"ל טוען שלא קיים מה שנקרא "מערכות" העוסקות בצורה ממוסדת בהוצאה-לפועל שלא באמצעות ההוצל"פ של בתי-המשפט בישראל, אלא ע"י רציחות או "קונטקאקטים".

ש. רוזוליו: מי דיבר על הוצאה-לפועל?

א. אולמרט:
כשאני מדבר על הוצאה-לפועל - אני מדבר על רצח עפ"י חוזה, ואילו אתה אומר שזה לא בדיוק עפ"י הדוגמה האריקאית, ששם זה נעשה ע"י מעטפה וכו'.

ב. צ. קשת: השאלה היא אם נלחמים בזה או לא.

א. אולמרט: אני טוען שזה מכתוב את צורת הלחימה.

עכשיו אני רוצה לומר דבר חמור, וזה על יסוד שיחות עם אנשי משטרה בדרגים שונים של ביצוע ושל טיפול בנושאים אלה בשטח: הערכת אנשי השדה חמורה הרבה יותר מזו שמשתמעת מן הדברים שאמר היום המפכ"ל.

ש. רוזוליו: חצטרך להגיד לאילו אנשי שדה אתה מתכוון.

א. אולמרט:
אני חוזר ואומר: הערכת קציני השדה במשטרה שונה במידת החומרה שהם מייחסים לעניין זה מזו שמבטא היום המפכ"ל, ואני מצטער בין היתר על שלא איפשרו לקציני שדה שונים במשטרה להופיע כאן כדי להעמיד את דברי במבחן. לדעתי לא נגדם שום נזק לחקירה; אני כופר בכך גם אם אינני איש משטרה. ואם אתם רוצים להעמיד את דברי במבחן - הזמינו לכאן את קציני השדה של המשטרה, וחשמעו מהם על קיומו של פשע מאורגן.

י. בארי: האם אתה טוען שיש שופטים, אנשי מטלה או משטרה שותפים בכך? בזה העניין.

ט. שחל:
ההצעה שלי למה"י היתה על "שיטת הפרוטקשן הנהוגה בשוקי הארץ". האמת היא שאם לסכם מה שהובא בפני הוועדה עד היום ע"י המשטרה - הוכח למעלה מכל ספק, לדעתי, שקיימת שיטה כזאת, לפחות בשוק אחד. לגבי הכרמל אין המשטרה אומרת דברים ברורים. מה שנוגע לשוק הסיטונאי בת"א - מתגלה שם תמונה שיש תיחום רב יותר מן המונח הרגיל של "פרוטקשן" כפי שאנחנו מכירים, של "אדם שנכנס אצל מישהו ותובע ממנו לשלם. יש שם שיטה של שמור-לי-ואשמור-לך. טכומי הכסף שמדובר בהם הם מעל ומעבר לכל דימיון - עשרות מיליוני לירות. ואילו חשבת המפכ"ל היא שיש חלוקת תפקידים בין משרדי המטלה השונים, והגבול בין עבירה השייכת ישירות למשטרה לבין עבירות שהן בתחומי משרדים אחרים הוא דק מאד. הואגה שלי, אם אכן היא מבוטסת, היא שבגלל ריבוי הגורמים המטפלים, ומשום שכל משרד רוצה להעביר את האחריות על משרד אחר, יפול הנושא בין הכסאות. משום שע"י קבלת אחריות

ס. שחל:

על עצמו מאשר כאילו המשרד שהוא לא היה בסדר, והמצב רק מחמיר. יש צילומים של אנשים, ביניהם אנשים שמלאים תפקידים, ביניהם פקידים בכירים, ביניהם איש משטרה, ביניהם אדם שנמצא בנית-הסוהר, אנשים שבאים אחת לשבוע ומקבלים תוצרת בשוק הסיטוני, כולל מספרי הרכב שלהם. החשש שלי הוא שכתוצאה מכך שאין הגדרה ברורה של העבירות - העניין עלול להיטשטש, ויש נסיון כזה של משרד החקלאות להעביר את האחריות על מישהו אחר.

אני שואל אפוא את שר המשטרה; שהוא גם חבר הממשלה: באיזו מידה תהיה נכונות להיערכות יותר משולבת, כדי לטפל בבעיות אלו שלדעתך משרד אחד בלבד אינו יכול לטפל בהן? ואני מדבר לא על העלמות מס אלא על אכיפת החוק.

שר המשטרה ש. הלל:

כשנחזור לעצמנו, אולי נחשוב באמת במה אפשר לחזק את המשטרה במלחמתה בפשע, אם ע"י אמצעים פיזיים, אם ע"י אמצעים חוקיים ואם ע"י יצירת אורח מתאימה בציבור. אפשר לנהל ויכוח על כל דבר במדינה, אבל כולנו חיים בארץ הזאת, ומדובר בילדינו כולנו, ולא זה התחום שעליו צריך לנהל את הויכוחים, אלא זהו תחום שהוא מעבר לכל ויכוח.

לשאלה של ח"כ גיבלבר למה המשטרה לא באה בהצעות: הבעיה היא שהשאלות המועלות אינן אם למשטרה יש אמצעים, אלא אם היא רוצה לגלות או שהיא רוצה לטשטש את הדברים. ואם אלו הן השאלות - אנחנו צריכים קודם כל להבהיר את השאלות הללו, וכל זמן שזאת השאלה - אני מודה שאין כמעט מכנה-משותף לומר: עכשיו אני רוצה סמכות נוספת או תקציב נוסף זה או אחר.

אני רוצה להתעכב בעיקר על שני נושאים מרכזיים: האחד - הנוגע לעניין סד"ח; והשני - הנוגע לעניין של פשע מאורגן.

לדיברורים השונים על סד"ח נתללוה גם המוטו הרווח בין רבים וטובים, גם בכנסת, ש המשטרה גם היא נתפשה לזה. יכולתי להביא לכם את כל הנאומים שלי והדו"חות של המשטרה שיש בהם פירוט של כל פשע בכל שנה. אבל אני רוצה לומר שלא הייתה הופעה שלי מעל בימת הכנסת או בוועדה בה לא ציינתי את הדאגה העמוקה שלי מכך שאכן האלימות גוברת והולכת, האלימות משתכללת, יש פשיעה חמורה מ-1972 ועד היום. עוד בינואר 1972 אמרתי: "אני רוצה לחזור ולהדגיש כי אכן עומדים אנו בפני החמרתה והעמקתה של הפשיעה, ובמיוחד בפני הגברת גילויי האלימות המתלווים אליה".

ב-1972 פורסם דו"ח של היועץ המשפטי

לממשלה, שהגיע להגדרות בתיאום עם המשטרה. והוא אמר: הוספתי ונועזתי בדשירות המשפטיות והמשטרה, ואספתי את המידע הדרוש (הוא אמר זאת ב-17.9.71), והוא מוסיף: "אין פירושו של דבר כי מימדי הפשיעה בישראל מצומצמים כי מימדי הפשיעה בישראל אינם לובשים במקרים אלה או אחרים צורת התארגנות של מספר עבריינים שחברו יחד כדי לבצע עבירה מסוימת או כדי לפעול יחד בקבוצה. יש חבורות רחוב, ויש מעשי איומים וסחיטה ואלימות". זאת הייתה הדאגה של משטרת ישראל בעניין הסחיטה כבר אז, כפי שבא לידי ביטוי בדו"ח של היועץ המשפטי ובהופעותי שלי בכנסת. ובשנת 71-1970 אכן כללה עבודתה של המשטרה מלחמה נמרצת באותם גילויים, כולל הכנופיה-הצרפתית שהתחילה בדרכים של סחטנות. וחלק מאותם מאמרים של אן כסלו, שהוזכרו כאן, באו לומר: משטרת ישראל נלחמת בכנופיה הצרפתית הזאת כדי לשרת את האינטרסים של הפושעים המאורגנים הישראליים, כדי שלא לתת דריסת-רגל לגורם זה. גם לכך מתייחס היועץ המשפטי לממשלה בדו"ח שלו. כל הנסיונות הללו של מלחמה בסחטנות, שהיו בשיאם עוד ב-71-1970, לא היו מתוך רצון להסתיר את התופעה ולטנוע את המלחמה נגדה.

ועדת הפנים ואיכות הסביבה
27.7.76

שר המשטרה ש. הלל:

עוד לפני כשנה-וחצי מסרתי לוועדה הזאת דו"ח, כשח"כ תמיר היה היו"ר שלה, בנושא של סד"ח (27.2.75). מסרתי לוועדה את הפרטים, את השמות של האנשים העוסקים בעניני סד"ח. אמרתי שבמשך השנים 74-1972 טיפלה המשטרה ב-80-90 מקרי סד"ח. העליתי לפניכם את אחת הבעיות שלנו: שכאשר אתה כבר עושה את המאמץ - האנשים יוצאים חפשים מביהמ"ש על כהוא-זה. הראיתי את הדו"ח לח"כ תמיר, דו"ח שהוכן לקראת הדיון הזה.

י. תמיר:

סיכמנו אז שנקבל ממך משהו בעקבות העדויות כאן, פסקי דין מסויימים. אבל לא קיבלנו אותם עד היום.

שר המשטרה ש. הלל:

יכול להיות. מכל מקום, גם אז זאת היתה הבעיה שהעליתי: שמה שמרתיע אנשים לבוא ולהעיד זה שאחרי שאתה עושה את המאמץ - פסקי הדין הם כפי שהם.

י. תמיר:

בוועדה הזאת יושבים חברים אשר חונכו כמשפטנים, ויש להם גישה מסויימת, פדי חינוך ומסורת, ואנחנו חייבים להשפיע עליהם לשנות כמה עמדות שלהם, כי הם עדיין שבוים בכבלי העבר. ולכן חשוב היה מאד שנקבל את פסקי-הדין האלה.

י. בארי:

באמת, פושעים מצליחים לפרוץ בתי-חרושת משום שיש משפטנים הכבולים בביהמ"ש

בדיני ראיות. האמנם?

שר המשטרה ש. הלל:

מלחמתה של משטרת ישראל בגילויים אלקטל סחיטה, ע"י הכנופיה הצרפתית וע"י כנופיות אחרות, היתה מלחמה עקיבה, שנתקלה בקשיים רבים, גם דיני ראיות, גם פסקי-הדין. וכשהוזכר כאן התאריך המסויים שבו העלה ח"כ אולמרט את הנושא - אני רוצה לומר שכאותר דיון בכנסת שהוא ציטט אמרתי: נגד כל האנשים האלה כבר תלויים ועומדים תיקין. (אז היה מדובר בגילוי הגדול של מבשרת-ירושלים).

א. אולמרט:

בשום מקרה לא טענו שמבשרת-ירושלים קשורה בענין זה של הפרוטקשן. אל תזכיר לי את זה כגילוי.

שר המשטרה ש. הלל:

בענין זה של מבקשת-ירושלים טופל עם מצלמות וטלביזיה, שהם תמיד חלק של כל התפאורה. אמרתי אז בכנסת שלגבי האנשים הללו אכן תלויים ועומדים 6-8 תיקים. חלק מהם התברר. אחד מהם קיבל 6 חודשי מאסר, ואחרי 4 חודשים מגיע לו השליש, ולא מצאתי שום סיבה למנוע ממנו מה שנהוג לגבי כל אסיר, והוא כבר יצא. אלה הם הטיפולים הקבועים שלנו בכל הנושאים הללו. כל יום ומעשיו. לא היה כאן תאריך יוצא דופן.

בענין ההתארגנויות של המשטרה לשנות ולהוסיף, להקים ולהרחיב יחידות: - ייתכן שבעוד שבוע נחליט להרחיב יחידה כלשהי במשטרה, ואז יגידו לנו: זה בעקבות הדיון הזה. זה לא משנה לי.

שר המשטרה ש. הלל:

היכולת שלנו להילחם בסד"ח מורכבת מכמה וכמה אלמנטים: כוח משטרה, תקציבים וכו'. באותו זמן, כתוצאה מהמלחמה שלי, קיבלתי גם תקציב נוסף לענין זה, שאיפשר לנו להרחיב את הידיעה. אלמנט נוסף הוא ענין החוקים.

האם זה נכון שהתקציב הנוסף הזה טרם הופשר?
א. אולמרט:

שר המשטרה ש. הלל:

נוסף לדברים הללו של תקציב, כוח אדם, חוקים וכו', יש כאמור ענין של פסקי-דין. ובענין זה בזמן האחרון אני צריך לומר שהיה שינוי לטובה, המשפיע על המערכת כולה. כי ברגע שפושעים מתחילים לקבל עונשים כבדים יותר - זה מעודד אנשים לבוא ולמסור עדויות, שהן הכרחיות לקיומו של משפט.

תוספת הכוח שהכנסנו לערים - ת"א, ירושלים, חיפה, משמר-הגבול - נותנת אף היא יתר בטחון לאנשים. ומעל לכל - האוירה החיובית שאכן התחילה להכות שורש, שבאמת אפשר לפנות למשטרה; יהיה מה שיהיה - המשטרה מטפלת. באותם מקרים שבהם קיבלנו עזרה ממספר חברי כנסת, הם יודעים על ברכתי על הסיוע הזה, גם בעל-פה, גם בכתב, גם מעל בימת הכנסת וגם באופן פרטי. השאלה איננה אם יש או אין ביקורת. הבעיה היא אם איננו מנסים לקעקע את האמינות של הציבור כלפי המשטרה. כי אם אתה אומר: המשטרה אינה רוצה לגלות - אותו אדם נדחף, וכל מה שעשינו ע"י יצירת כלים, כוחות ומערכת, אינו עוזר. לפעמים אין כאן ענין של כוונה רעה, אלא פירוש לא נכון של דברים שנעשו.

לפני שבוע קיבלתי מכתב המעיד על התרומה השלילית שיכולים אנו, כנציגי ציבור, לתרום בענין זה. כותב יהודי אחד למפכ"ל: "במסיבת עיתונאים, כפי שדווח בעתונות, נמסר פה חקירת המשטרה אימתה לחלוטין את טענותיו של ח"כ שחל. כן נמסר בעתונות כי בידי המשטרה הוכחות נגד פקידים ממסלה בכירים, ביניהם קציני משטרה, המקבלים טובות-הנאה מאנשים אלה. על הפרסומים הללו עבדה המשטרה בשתיקה, כך טוען הכותב.

אני מוטרד ממכתב כזה. גם אתם צריכים להיות מוטרדים מכך, כי מוטרד גם בבניכם וגם בבני. אם יהודי כזה חושב כך - זה גורם לרגרסיה במלחמה שלנו. אתם רוצים לפטר את הממשלה או את שר המשטרה - נחא. ברגע שאנו פוגעים באמינות האלמנטרית של המשטרה - זאת המסקנה של אותו יהודי.

כל דבר אפשר להגיד. הדי כדי להטיל חשד אינך צריך להגיד דברים מפורשים; די לשים שלוש נקודות ושלושה סימני-שאלה. כדי להטיל חשד די להגיד בכנסת: היה מקרה ששלושה אנשים נתפשו ושוחררו בדרך פלא - ואינך צריך להוכיח זאת, כדי להטיל חשד. זה מה שמדאיג אותי. שום דבר אחר. הכל גלוי, הכל מצוי. מדאיג אותי האווירה השלילית העכורה שאנחנו יוצרים, שתמנע מאתנו את היכולת להילחם בתופעה, ותגרום לנסיגה באותם דברים חיוניים שבפניהם אנחנו ניצבים.

בענין הפשע המאורגן אינני צריך ללכת עד לוועדה הנשיאותית בארה"ב. אני קובע שאין זה נכון מה שאמר ח"כ תמיר שזילזלו במערכת המאמרים שנכתבה ב-1971 ע"י רן כסלו. לא היה טיפול כזה במאמרים עיתונאיים, וכדיקה כזאת כפי שהיתה במקרה זה.

י. תמיר: אמרתי זאת משום שהצגתי שאילתה בכנסת, והתשובה שלך הייתה בלתי מספקת.

שר המשטרה ש. הלל: ייתכן. תן לי עכשיו הזדמנות להרחיב את החשובה.

בעקבות המאמרים הללו עשינו דבר שמפק אם היה לו תקדים: ישבו שר המשטרה ושר המשפטים, ומינו אתה יועץ המשפטי לממשלה (שכיום הוא שופט ביהמ"ש העליון, מר שמגר) לחקור את כל העניין. הוא לקח את כל המאמרים הללו, קיים את כל השיחות האפשריות, וכתב דו"ח על פני 31 עמודים, שבו ניתח פרט לפרט את כל הטענות, גם הספציפיות, גם את הנושא הכללי. אמר היועץ המשפטי לממשלה שבניין הפשע מאורגן חשובה הגדרתו בעולם. ואני קובע אותה - הוא אומר: פשע מאורגן; במובן של מסגרות פורמליות מאורגנות של פשע במתכונת המאפיינה האמריקאית, עם מערכת היירוכלית, מערכת העוסקת במתן שירותים מסויימים וכו', תוך כדי קשרי שוחד עם חברי המוסדות הנבחרים של המדינה ושל רשויות מקומיות, ועם הרשויות הממונות על השלטת המשפט ובמידועם. אתם רוצים ששר המשטרה יקום ויאמר: קראתי את ההגדרה של היועץ המשפטי, שאותי היא מחייבת, ואני קובע שמצאתי שיש לא קבוצה של פושעים, אלא שמצאתי כי קיים דבר כזה "תוך כדי קשרי שוחד עם חברי המוסדות הנבחרים"? כולנו כאן נציגי מפלגות; אף אחד מאתנו לא ייבקה. אני גם יודע את המוטיבציה של מי שכתב את המאמרים האלה.

א. אולמרט: מה היא?

שר המשטרה ש. הלל: אינני חייב לומר אותה. ואני קובע שאם אני שר בממשלת ישראל - אינני יכול לקבוע שיש כאן פשע מאורגן לעפ"י הגדרתו של היועץ המשפטי הקובע ש"פשע מאורגן" הוא פשע "תוך כדי קשרי שוחד עם חברי המוסדות הנבחרים של המדינה, של רשויות מקומיות" וכו'.

י. בארי: ח"כ אולמרט, אתה קובע שזה קיים?

א. אולמרט: במקרים מסויימים - בוודאי.

שר המשטרה ש. הלל: ברשות השופטת, לפי מיטב ידיעתי - חקרתי - זה לא קיים. אינני אומר שאין שופט שלא טעה. לומר שקיימים "קשרי שוחד" - לדעתי זה לא קיים. הוא הדין בתביעה הכללית. נכון שפעם היה סגן פרקליט במחוז חיפה, אבל הוא נתפס.

עכ"פ, אני מבקש לדעת על מה אנחנו מדברים. אני אחראי למשטרת ישראל. יש לצערי בחוכה סמל זה או אחר, אולי 10 אנשים בשנתיים האחרונות - סמל ואשתו שהיו מעורבים בצורה זו או אחרת. לפי מיטב מצפוני והכרתי אני אומר לכם: קשרי שוחד בין המשטרה ובין הפושעים - לא קיימים. מי נשאר לך?

י. תמיר: מה פירוש "שוחד"? שוחד במתן כסף, או שוחד במתן קולות בבחירות?

שר המשטרה ש. הלל: אני מבקש ממך לקרוא את הדו"ח הזה בצורה יסודית. כי אנחנו צריכים לדעת על מה אנחנו מדברים. דבר אחר לא אוכל לעשות. זה מנוגד למצפוני ולהכרתי, ולפי דעתי זה מנוגד לחיים הציבוריים בארץ. מחר אלך לאוניברסיטה, ויבוא סטודנט למשפטים ויגיד: אתה אמרת שאכן קבעת שיש פשע מאורגן

שר המשטרה ש. הלל:

במדינה הזאת. הוא לא יגיד: היו חמישה פושעים שגנבו יחד, אלא הוא ידבר על פשע מאורגן, ויגיד: כך אמר היועץ המשפטי שלך; אתה מאשר את זה? אני לא יכול לאשר את זה. כשמדברים על הגדרה - נכון אמר ח'כ תמיר שאצלנו זה שונה. ענין של הגדרה לא יכול להיות שונה. כשאומרים "פסנתר" - לא יכול משהו להגיד: אצלי פסנתר זה צ'לו. "פסנתר" מוגדר כ"פסנתר" בכל העולם, וככה זה גם בארץ. אם זה שונה - זה לא פסנתר, ואז בואו ונחפש לו מלה שונה.

מתי המציאו את המונח "פשע מאורגן"? מאז נכתב הספר "הסנדק". קחו אפילו את השימוש במלה "סנדק". אצלנו סנדק זה אדם מסוג אחר, מי שעושה מצווה בטכס ברית-מילה. מונחים זהים חייבים להיות לדברים זהים; אם התופעות אינן זהות - המינוח לא יכול להיות זהה.

כולנו נמצאים במערכה קשה מאד עם העולם, גם עם יהדות העולם המוסחת לא פעם, עם ציבורים יהודיים, סטודנטים וכו'. "פשע מאורגן" זה חרגום של המונח "organized crime". מחד נופיע באר'ב בפני ציבור יהודים, ונגיד: קבענו שיש במדינת ישראל "organized crime" והציבור שם ידע בדיוק במה מדובר. האם אומר לו: אבל אצלנו "organized crime" זה מסוג אחר, זאת מאפיינה אחרת? כך רוצה ח'כ תמיר להגדיר את הענין הזה? אם זה שונה - בואו נגדיר זאת אחרת.

מדברי ח'כ אולמרט השתמע כי אני אינני מוכן לבוא ולהגיד זאת בצורה כללית. האמנם אנחנו מצרפים על כך שאצלנו קיימת השיטה הזאת של שיחודם של אישי ציבור העוברים על החוק? זה שיש בתוכנו אנשים לא טובים - זה נכון. לא בכל העולם יש מה שקוראים "organized crime". באנגליה לא משתמשים בביטוי הזה. יש להם פחות פשע? זהו דבר מוגדר מאד. לא פעם אני אומר לעצמי: כולם רוצים שתשתמש בביטוי הזה - השתמש בו. האם בכך אנחנו עושים טובה ונלחמים יותר בפשע?

זוהי האשמה כבדה מאד, שמשטרת ישראל נלחמת פחות בפשע משום שאיננה מודה בקיומו של "פשע מאורגן".

זאת הנקודה. 2.צ. קשת:

שר המשטרה ש. הלל: כשאני מדבר על רוצח - האם אני יכול להגיד: רגע אחד, זה לא סתם רוצח, זהו

רוצח של פשע מאורגן?

מה אני צריך לעשות עם החומר שמונח לפני, עם כל הדו'חות שקיבלתי? אינני מוכן לקבל את הדעה שלא החייחסנו ברצינות לכתבות. אשלח ברצון לכל חברי הוועדה את הדו'ח הנזכר של היועץ המשפטי. כי אני רוצה שיקראו אותו, וידעו על מה אנחנו מדברים.

האם אתם חושבים שהוא בא להגיד שאין אצלנו פשע? - להיפך. הוא אומר: "הבעיה שלנו היא סחטנות. והוא אומר: תופעות אלו מחייבות לא רק פעולות תקיפות של המשטרה, אלא אמצעים משפטיים. ועל זה אני בוכה כל הזמן."

א. ורדיגר: ח'כ באר'י, תשמע.

י. באר'י: באיטליה אין לך דיני ראיות כמו במדינת ישראל. שם אתה יכול להחזיק משהו בבית-הסוהר במשך חודשים, בלי משפט. האם פתרו שם את בעיית הפשיעה?

אני מתייחס לענין הזה במלוא החומרה
הציבורית.

שר המשטרה ש. הלל:

אומר היועץ המשפטי בסיום אותו דו"ח:
"שלילת קיומו של פשע מאורגן לא צריך להיות בה כדי להרגיענו באשר
למימדיה ואופיה של הפשיעה בישראל. אילו הייתי מבקש להצביע על סממן
בולט בעבריינות בישראל ב-1971, לא הייתי שם את הדגש בשינוי כמותי...
אלא התופעה הכוללת היא התרבות מקרי האלימות בעבירות. "הולכות
ומתרבות - הוא אומר - תקיפות חבלניות במקומות ציבוריים... צעירים
המחפשים פרנסתם על-ידי סחיטת כספים מבעל בית-קפה או מבעלי עסקים
אחרים". זה על סמך חומר שאנחנו סיקפנו לו, בשנת 1971.

אני מציע שנעשה אתנחתא, ונחשוב מה אנחנו
רוצים. יש פתגם ערבי האומר: "אתה רוצה לאכול ענבים, או להרוג את
השומר?" אם אנחנו רוצים "להרוג את השומר" - כל מה שאנחנו עושים
כאן זה טוב. אם אנחנו רוצים "לאכול ענבים" - בואו נבדוק את הדברים
לגופם.

בשום הופעה לא נאמר שאנחנו מזלזלים
בחומרתה של הפשיעה, באלימות שבה וכו'. הדו"ח הזה אמר עוד ב-1971
שהוא הוכן גם על סמך חומר שהומצא ליועץ המשפטי ע"י המשטרה. וענין
ההגדרה אין בו כדי להמעיט כהוא-זה מחומרת הנעיה או מן הצורך שהמשטרה
תטפל בכל תופעות הלוחי למיניהן.

י. תמיר: עוד ב-1971, 1972, 1973 ואגו החברים
מפני התופעות הללו של האלימות המתגברת,
והשר טוען שגם המשטרה היתה מודעת לכך. אין זה קרה שמאז ועד 1975-76
לא מצאתם לנכון להקים את צוות הצמ"ם, כפי שהקמתם עכשיו?

שר המשטרה ש. הלל: אם המחשבה שלך היא שרק ע"י הקמת צוות
כזה מתנהלת המלחמה הזאת - הרי זו טעות.
הקמת צוות כזה ללא מערכת בשטח היא שטות מוחלטת. במה מתחילים? הבה
נבדוק מה עשתה המשטרה מאז 1971 ועד עכשיו, מה היה הגידול ביחידה
הסמויה בת"א למשל.

ש. רוזנלין: פי שלושה.

שר המשטרה ש. הלל: הרבה יותר, סלח לי.

ח"כ תמיר כיו"ר ועדת הפנים לשעבר יודע:
נעבור על המפה, ונראה כמה אנשים הוספנו ליחידות הסמויות בת"א
ובמקומות אחרים, אילו אמצעים פיתחנו. האם התחלנו בזה שהושבנו את
ארבעת אנשי הצמ"ם? זוהי פעולה שנוצרת מן התשתית ומעלה. אני חי כבר
בהרגשה שאותה יחידה של ארבעה אנשים איננה עונה עוד, כי אנחנו מרחיבים
את הפעולה. אם אתה בא ואומר: כל השנים הללו לא נעשה דבר - אין זה
בכל זאת נתפשו אותם 90 מקרים שדיווחתי עליהם? אתה שם את סימן-
ההיכר באותה יחידה של ארבעה אנשים? אנחנו משנים את המערכת שלנו מיום
ליום. מה שקובע הוא שחרף המלחמה בפשיעה ובטרור יכולנו ב-5-3 השנים
האחרונות להגדיל יחידות מסוימות המטפלות בדברים אלה פי ששה ופי
שבעה ופי 10, באמצעים הדולים והמוגבלים שלנו. אתם רוצים שנפרט את
הדברים הללו? - אדרבה. אני חושב שזוהי אחת הגרוטסקות אם המשטרה -
שרוצה להילחם בתופעות כאלה המחייבות יחידה סמויה ועבודת בילוש
וכו' - תתחיל קודם כל במינוי דסק כזה של 4 אנשים. הם עובדים עכשיו
על חומר שנאסף במשך חודשים ושנים, כשנערכנו לענין הזה. משום שבמקום
להתפתות ב-1971 למאמרים של כסלו על "הסנדק" - יוענו שיש כאן בעיה

שר המשטרה ש. הלל:

חמורה של פשיעה מתוחכמת, ונערכנו לקראתה. ותהיה זו טעות למנות את הימים ואת החדשים שבהם נערכה המשטרה לטפל בענין זה מרגע שהקימו את היחידה הזאת של ארבעה אנשים. זה הדבר הגדול שעשתה משטרת ישראל בכל הענין הזה?

יכול להיות שלא עשינו די, ואנסה להסביר מדוע: היו לנו בעיות של מחבלים, בעיות של ירושלים, וכו'. יכול להיות שאיננו הולכים בדרך הנכונה. אבל למה ליצור הרגשה בציבור שהמשטרה מנסה להעלים וכו'? למה אתם חושבים ששר המשטרה מנסה להעלים? האם יש לו מגמה מיוחדת להעלים? זה יפגע פגיעה תהומית ביכולתה של המשטרה להיות מסוגלת לטפל בבעיות, אך תציגו את הענין בצורה של שלוש-נקודות ושני סימני-שאלה.

אנחנו נמצאים בתקופה קשה של פשיעה, ואני רוצה לומר: מכל העליות בפשיעה בשנים האחרונות בישראל, בהשוואה למקומות אחרים בעולם - העליה המדאימה היא בפגיעה בגוף ובגילויי אלימות. נכון שגם בעבירות רכוש בישראל הייתה עליה של 6,8% ב-1975 לעומת 1974, בעוד שבארזה'ב הייתה עליה של 9% בעבירות אלו באותה תקופה. זה פחות או יותר דומה. היכן אנחנו נמצאים במצב מדהים? - כשאני משווה את העבירות נגד חיי אדם: בישראל הייתה עליה מ-1974 ל-1975 של 34,6%, ואילו בארה'ב הייתה עליה של 1%. זה מדהים אותי. עליה בעבירות נגד רכוש למיניהן - זה דבר אחד. גם עליה בעבירות נגד גופו של אדם היא עצומה: בישראל - עליה של כ-30%; בארה'ב - 5%.

אנחנו מדברים הרבה באזני תיירים ובאזני יהודים מחו"ל על מימדי הפשיעה בישראל, לא על מה שהיינו רוצים שיהיה אלא על מה שקיים לעומת חברה מערבית מקבילה. אני נפעם ונרגש ומזועזע כשאני שומע מיהודי אמריקאי: לפי מה שאני שומע - הפשיעה בישראל חמורה פי כמה מזו שבארזה'ב. במרביתם של הדברים, לשמחתי, אנחנו עדיין רחוקים מאד מהם. אם לא נצליח לבלום את הגל הזה - נגיע גם לכך. אבל עדיין אנחנו רחוקים מהם.

רצח בישראל: - בשנת 1974 בהשוואה לארצות אחרות - אצלנו היה מקרה רצח אחד על כל 71 אלף תושבים. בלונדון-דנתי - רצח אחד על כל 55 אלף. בצרפת - אחד על כל 36 אלף. במערב-גרמניה - רצח אחד על כל 23 אלף. בארה'ב - רצח אחד על כל 10 אלפים. אני אינני מאושר בסך מזה, אבל צריך לראות את הפרופורציות.

י. תמיר: זה כולל את האוכלוסיה הערבית?

שר המשטרה ש. הלל: כן. אבל אינני מדבר על פעולות טרור.

בישראל היו 1,4 מקרי רצח על כל 100 אלף תושבים; בלונדון-דנתי - 1,8; בצרפת - 2,7; במערב-גרמניה - 4,3; בארה'ב - 9,7 מקרי רצח על כל 100 אלף תושבים. אני מצטער כאמור גם על מה שקיים, אבל אל נא נגרום לעצמנו יותר נזק משקיים.

שווד: - בישראל - 6,4 מקרי שוד על כל 100 אלף תושבים. בלונדון-דנתי - 40; בצרפת - 35,8; במערב-גרמניה - כ-30; בארה'ב - 208 מקרי שוד על כל 100 אלף תושבים.

אני אומר את הדברים הללו לא משום שזה לא חשוב. הרי כואב לי הלב על כל אדם. אבל אני מציע שלא נעוות בסו ידינו את עצמנו. די שהאויבים עושים לנו את זה.

שר המשטרה ש. הלל:

יש תחום אחד שבו אנחנו הרבה יותר גרוועים, אבל זה קשור קצת באופי וקצת במתירנות: ענין האונס מדאיג אותי מאד. יש בישראל מקרה אחד של אונס על כל 20 אלף נפש. בלונדון - מקרה אונס אחד על כל 50 אלף; בצרפת - על כל 34 אלף; במערב-גרמניה - מקרה אחד על כל 9,000 תושבים; בארה"ב - אחד על כל 3800 תושבים. גהשוואה לצרפת ולאנגליה אנחנו נמצאים אפוא במצב לא טוב. אבל אני חוזר ומציע שלא נעוות את המציאות עוד יותר.

היועץ המשפטי אומר: "הבעיה שלנו היא להילחם בעבירות והפשעים שישנם, ולא להכניס את עצמנו לתוך תדכובת שאין בה כל הגיון".

מבחינת המשטרה ומבחינת שר המשטרה אין נפקא מניה אם אדם הוא חשוב או לא חשוב. הבעיה שלנו היא להיות מסוגלים למצוא את האדם, להביא אותו למשפט, ולהוכיח את אשמתו. וכי יש ספק בלבו של מישהן שאכן ככה זה?

לאמץ את ההגדרה הזאת שכתובה כאן על פשע מאורגן? כולנו כאן נציגי מפלגות. אני צריך אפוא לקום ולומר אז שלפי הגדרתו זו של היועץ המשפטי אני קובע שזה מה שקיים אצלנו? למי מאתנו יש בזה ענין? וכי היה כאן ויכוח אם צריך לפעול או לא צריך לפעול? יש ויכוח על אמצעים, יש ויכוח על חוקים, אבל לא על העובדות.

הינ'ר י. ארידור:

יש לך מספרים לגבי היקף הסד'ח השוואה בין השנים אצלנו?

שר המשטרה ש. הלל:

יש כאן תופעה פרדוכסלית: העלייה היא כתוצאה מכך שיש היום יותר נכונות לבוא ולהתלונן. הרי לא היתה פעם שלא הסברתי זאת בכנסת: הבעיה איננה החלונה; הבעיה היא נכונותו של אדם למסור עדות.

ב.צ. קשת:

ח"כ אולמרט טוען שע"י ההגדרה - כל ההיערכות והמלחמה הן אחרות. אני חושב שהמשטרה נלחמת בתופעות אלו במלוא יכולתה. מהי האמת כאן? האם היית נערך אחרת אילו ההגדרה של היועץ המשפטי היתה שיש פשע מאורגן בארץ?

שר המשטרה ש. הלל:

אמרתי: מבחינת המשטרה אין ולא יכול להיות נפקא מניה. אם זה יעשה לכם טוב, כנציגי מפלגות, אני מוכן להגיד מעל בימת הכנסת: קראתי את ההגדרה הזאת, ונכנעתי לדרישתם של חברי הכנסת.

י. בארי:

וגם תצביע על אותם חברי כנסת שנבחרו לכנסת ע"י העולם-התחתון.

שר המשטרה ש. הלל:

מבחינתה של המשטרה אין הבדל אם אדם הוא גדול וחשוב, או קטן ובלתי חשוב. אתם חייבים את מידת האמון האלמנטרית הזאת למשטרה. אין כל הבדל מבחינתה של המשטרה לגבי אופן הטיפול בכל פשע ובכל פושע ובהתחקות אחר מקורות הפשע.

ועדה הפנים ואיכות הסביבה
27.7.76

מ. שחל:

האם השר חושב שדווקא המודעות הציבורית
הגדולה יותר, דווקא בגלל חשיפת נושאים
של סד'ח וכו', היא שהביאה לכך שאנשים מוכנים היום להתלונן יותר מאשר
בעבר?

שר המשטרה ש. הלל:

אמרתי את זה. אמרתי שאנשים מקבלים עידוד
גדול יותר, ובירכתי את חברי הכנסת שעודדו
זאת. אבל יש הבדל כשאתה אומר לאדם: תפנה למשטרה, אתה יכול לסמוך עליה;
או שאתה אומר לו: המשטרה איננה מוכנה לעשות. ובגלל שורה שלמה של
דברים כאלה אנחנו נמצאים עכשיו ברגרסייה ובצורך להוכיח דברים שלא
היינו צריכים להוכיח אותם.

א. אולמרט:

זהו אחד הדברים שבזמנו עוררנו, והמשטרה אמרה:
איננו יכולים לפעול ללא תלונות...

שר המשטרה ש. הלל:

הבעיה היא עדויות יותר מאשר תלונות.

א. אולמרט:

עם כל הכבוד לסטטיסטיקה - החומרה שבענין
היא בכך שרוב הסתום על הנגלה, ובאיזו מידה
אנחנו יכולים ללמוד על היקף הפשיעה ממספר ההרשעות בלבד - זאת השאלה.
ולכן אמר ס/נ נחמיאס: ההיקף הוא מעל ומעבר למה שאפשר להוכיח
כסטטיסטיקה. ולכן אני שואל: האם לאור הערכת המצב הזאת נשתנו בין
היתר הטכניקות של המשטרה בהתייחסות שלה?

למשל, ס/מ קדמי אמר בראיון ב"ידיעות

אחרונות "שבניגוד לעבר איננו מחכים היום לתלונות, אלא אנחנו
מתלבשים" על הנושא.

שר המשטרה ש. הלל:

יש דברים שאחא אומר: איננו יודעים עד
שאנחנו מגלים אותם. לגבי מעשני חשיש למשל
אני יכול להגיד לך לא כמה עישנו, אלא כמה נתפשו. לא כן הדבר לגבי
רצח או שוד או אונס. בדברי בחרתי אותם דברים שניתן להשוותם, כי הם
אינם פונקציה של גילוי אלא של אירועים. חזקה עלינו שעל כל מקרה רצח
ושוד אנחנו יודעים. לגבי סד'ח ציינתי כאחד הדברים שהגילוי איננו
מעיד בהכרח על החמרה בחופעה, אלא על גילוי רב יותר, כתוצאה מאוירה
כללית בציבור.

אם אתה שואל אם אנחנו נערכים אחרת -

בהחלט. אבל לא מה-15.12.75, כשהופעת אתה בכנסת, אלא מזמן שבדקנו את
הענין עם היועץ המשפטי ב-1971. והראיה: אנחנו מגדילים את היחידות
הסמויות וכו' כל השנים. גם הכנסת מג'ב לשוקים וכו' - כל זה חלק מן
הפעולה שלנו. כל הזמן אנחנו מנסים להיערך אחרת, תוך כדי הערכת
הבעיות, הסיכויים והכינוונים. פעלנו גם בקרב בתי-המשפט, גם ע"י תיקון
חקיקה וכו'. כל אלה הן פעולות שבאמצעותן אנחנו נערכים. המלחמה בסד'ח
איננה אקט חד-פעמי שנקבע לו יום מסויים. זוהי מלחמה באמצעות חקיקה,
אמצעים, יחידות סמויות וכו', וזה נעשה כל הזמן.

א. אולמרט:

אם עשיתם זאת כל השנים - איך זה שכל-כך
נכשלתם, עד שס/נ נחמיאס אמר שזהו "נגע
סרטני"?

ועדת הפנים ואיכות הסביבה
27.7.76

אני מוכרח להודות שעד שקם ח'כ אולמרט -
נכשלנו כולנו.

שר המשטרה ש. הלל:

גם אחרי שקמתי נכשלחם. עדיין אינכם
ערוכים לעניין.

א. אולמרט:

חמסיך אתה בדרכך להשמיץ.

שר המשטרה ש. הלל:

אתה פוטר את עצמך בדרך הקלה.

א. אולמרט:

יש הערכה שגם הדרך שלך היא הקלה.

ד. סורן:

יש טענה, ויש טענה-נגדית. מה שברור הוא
שהמשטרה נכשלה.

א. אולמרט:

שר המשטרה ש. הלל:
בפרסומים שהיו בעתונים וגם כאן נאמר על
כך שאני הודעתי על אי-הופעתם של קצינים
בכירים בוועדה. זה לא מדוייק. אמרתי: אם בכלל - אזי קצינים בכירים,
לא זוטרים. אבל אמרתי במפורש שקיבלתי את המלצת המפכ"ל להימנע
משליחתם של קציני מודיעין שדה. כל הקצינים שיכולים להגיש סיוע
לוועדה - ראשי אגפים, מפקדי מחוזות - יעשו את עבודתם. נתקלנו בבעיה;
לפי דעתי היא גרמה בהחלט נזק, גם אם ח'כ אולמרט חושב אחרת.

קציני מודיעין במשטרה חושבים אחרת.

א. אולמרט:

אתה מוכן להגיד לי אח'כ מי הם?

ש. רוזולין:

א. אולמרט:
ברור שלא. אבל אני מציע לך להזמין קציני
מודיעין לוועדה. אני מוכן לתת ליו"ר את
השירות, ובלבד שתאפשר להם לבוא לוועדה ולהשיב לדברים אלה.

אתה באמת חושב שהמפכ"ל יסכים לצורה כזאת
שתעמיד את קציניו נגדו?

ב.צ. קשת:

ואתה חושב שאני מוכן ללחוש לאזנו של
המפכ"ל מי מקציניו מוסר לי אינפורמציה?

א. אולמרט:

בישיבה קודמת שאל ח'כ אולמרט אם היתה
פניה מ"החלונות הגבוהים" של התערבות

שר המשטרה ש. הלל:

אצלי בעניין מעצרו של מישהו.

א. אולמרט:
דיברתי על פניה, בלי קשר עם החלונות-
הגבוהים. היות והשר רוצה לייחס לי דברים
בקשר עם "החלונות הגבוהים" - אני רוצה לומר שהוא מייחס לי נוסח
לא מדוייק.

27.7.76

שר המשטרה ש. הלל:
 אני רוצה להתייחס לדברים בהקשר של אותה ישיבה שבה דיברו על "חלונות גבוהים", על "התערבויות" וכו'. ח"כ אולמרט היה מיטיב לעשות אילו אמר לי שאב פנה אלי בענין בנו. אני מאשר שאב אחד פנה אלי בענין בנו.

א. אולמרט: זאת היתה פניה יחידה?

שר המשטרה ש. הלל:
 בענין זה - כן. ח"כ אולמרט שלח אלי אז פתק בו שאל האם זה נכון שבאותו ענין פנו אלי, ואני אומר: אב אחד פנה אלי בענין בנו, הוא קיבל הסברים - והלך הביתה, ובזה נגמר הענין. אילו שאל אותי ח"כ אולמרט אם זה נכון שאב פנה אלי בענין בנו - לא הייתי צריך אפילו לברר.

ח"כ מואב שאל על עבריינות בינלאומית וכו'. בשני תחומים העבריינות לא מתחילה ולא נגמרת בארץ: האחד הוא ענין הסמים, והשני הוא ענין כספים, זיופים, הנרחות כספים וכו'. אין ספק שכאן יש גשרים עם גורמים בחו"ל העוסקים בסמים, בכספים, בזיופים, במטבע בלתי חוקי וכו'.

י. חמיר: גם בזנות.

שר המשטרה ש. הלל:
 אם מדברים על תופעה - אינני חושב שקיימת תופעה כזאת לגבי זנות. ייתכן שקיימת מקרים כאלה.

ב.צ. קשת: אתה חושב שיש סחר בזנות?

י. חמיר: כן.

שר המשטרה ש. הלל:
 אינני אומר שאין מקרים כאלה, אבל תופעה ממשיה כזאת לא קיימת.

נשאלתי לגבי העליה החדשה והפשעה. אני מכיר את כל הפרובלמטיקה של הנושא הזה, גם לגבי עליה וגם לגבי תיירות. מדביחם של העולים ושל התיירים הם אנשים טובים. יש ביניהם גם הפרופורציה המתאימה של אנשים לא טובים, שמביאים את השיטות שלמדו בחו"ל, והמקרה של הכנופיה הצרפתית יוכיח (משפחת זומור). אינני רוצה להגיד שאין אנשים כאלה. אם באים פושעים ממקומות שונים - הם באים כפושעים מושלמים. וחלק גדול מן הפשעים החודשים שנכנסו לפרטואר שלנו הובא ע"י אנשים אלה.

לשאלה של ח"כ מואב בדבר מספר אנשי משטרה - עוד אבדוק זאת. סדר-הגודל הידוע לי עכשיו של אנשי משטרה ספרו הוא בסביבות 10.

נשאלתי לגבי הריסתם של מבנים. אינני מכיר את המקרה הספציפי שהוזכר. ככלל, המשטרה עוזרת לגורמים המוסמכים כשיש פס"ד לביצוע הריסה. ביחד עם היועץ המשפטי אנחנו בוחנים עכשיו את הורכים של אכיפת החוקים הללו של הריסה, לאו דווקא ע"י צורך בהתנגשות חזיתית בין כוחות גדולים של משטרה ומג"ב מצד אחד ותושבים

ועדת הפנים ואיכות הסביבה
27.7.76

שר המשטרה ש. הלל:

מצד שני. יש בענין זה מחשבה חקיקתית, אשר מתחייבת מן המימדים הגדולים של הבעיה הזאת. כיום, כדי להרוס קיר אחד אנחנו צריכים להביא 300 אנשי מג"ב וכו'. אנחנו שוקלים (אינני רוצה להיכנס עכשיו לפרטים) ביחד עם היועץ המשפטי מחשבות שיהיה בהן כדי להקטין את מידת ההתנגשות הפיזית בענין זה. בפעם האחרונה נגמר מקרה כזה ללא מקרי מוות, אבל איש לא יכול להבטיח זאת להבא. עכ"פ, אנחנו נמצאים בתהליך של לימוד יסודי מאד של הענין, ובינתיים אין שינוי בעמדה. את המקרה הספציפי שהעלה ח"כ תמיר הבוקר בענין בני-ברק אינני מכיר. נבדוק אותו.

(הישיבה ננעלה ב-11.45)